

CENTRUM PRE DETI A RODINY PEČEŇADY

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY

Podľa §1 Vyhlášky 103/2018 MPSVaR SR

Pečeňady, september 2024

KONTAKTNÁ ADRESA:

Pečeňady 66, 922 07 Pečeňady, okres Piešťany

TELEFÓNNE KONTAKTY:

- Riaditeľ: 033/2433042, mobil: 0910 929 437
- Sociálne pracovníčky: 033/2433041
- Ekonomický úsek: 033/2433043
- 4. samostatne usporiadaná skupina v Trebaticiach: 033/7798110

E-mailová adresa: domov.opora@gmail.com

ADRESA MIESTA VYKONÁVANIA OPATRENÍ:

- Kmeňová budova centra: Pečeňady 66, 922 07 Pečeňady, okres Piešťany (administratíva, 1.samostatne usporiadaná skupina a 2. samostatne usporiadaná skupina)
- 3. samostatne usporiadaná skupina vo Veselom: Veselé 425, 922 08 Veselé
- 4. samostatne usporiadaná skupina v Trebaticiach: Hlavná 351, 922 10 Trebatice, okres Piešťany
- Byt pre mladých dospelých: Piešťanská 11/89, 922 07 Veľké Kostol'any, okres Piešťany
- Byt pre mladých dospelých: A. Dubčeka 19, 921 01 Piešťany
- V mieste bydliska 8 profesionálnych náhradných rodín
- Priestory pre ambulatnú a terénnu formu opatrení - prenajaté priestory v Trnave, Lomonosovova ul. 6

ÚČEL CENTRA

Centrum pre deti a rodiny Pečeňady vykonáva opatrenia Zákona 305/2005 Zbierky zákonov o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon 305/2005 Z. z.).

Podľa § 45 odseku 1 je centrum zariadenie zriadené na účel vykonávania

- a) opatrení dočasne nahradzujúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len pobytové opatrenie súdu podľa § 45 odseku 1 písm.a)
- b) ambulatných výchovných opatrení podľa § 45 odseku 1 písm.b)
- c) opatrení podľa § 45 odseku 1 písm. c) na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania:
 1. krízových situácií dieťaťa, v prirodzenom rodinnom prostredí alebo v náhradnom rodinnom prostredí
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

DRUH VYKONÁVANÝCH OPATRENÍ

Centrum pre deti a rodiny Pečeňady v súlade s účelom, pre ktorý je zriadené vykonáva opatrenia:

- **pobytovou** formou
- **ambulantnou a terénnou** formou

Vykonávané **pobytové opatrenia**, dočasne nahrádzajú dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe **rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia** (ďalej len pobytové opatrenia súdu) podľa §45 ods. 1 písm. a) alebo na základe písomnej **dohody** s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa podľa §47 ods.1.

V Centre pre deti a rodiny Pečeňady sú ďalej vykonávané **ambulantné výchovné opatrenia** podľa § 45 ods. 1 písm. b) a iné opatrenia na obmedzenie a odstránenie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa § 45 ods. 1 písm. c). Tieto opatrenia sú vykonávané najmä pre klientov z ÚPSVaR Trnava, Piešťany a Hlohovec so zameraním na:

§ 11 ods. 2 písm. a)

- Opatrenia pre rodičov v rozvodovej, rozchodovej situácii, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo zabezpečiť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min. 5 max. 35

§ 11 ods. 2 písm. b)

- Opatrenia pre rodičov dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spoluzitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa
- Počet hodín priamej práce na rodinu min. 5 max. 35

§ 11 ods. 2 písm. c)

- Opatrenia pre rodičov v rozvodovej, rozchodovej situácii, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max. 35

§11 ods.3 písm. b) bod 1

- vykonávanie odborných metód na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom alebo náhradnom rodinnom prostredí.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.40

§11 ods.3 písm. b) bod 2

- vykonávanie odborných metód na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min. 5 max.50

§11 ods.3 písm. a) a písm. b) bod 3

- vykonávanie odborných metód na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.40

§11 ods. 3 písm. b) bod 4

- vykonávanie odborných metód na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.50

§12 ods. 1 písm. d)

- Uloženie dieťaťa rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.10

§37 ods.2 písm. d) Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z.

- sociálne poradenstvo alebo iné odborné poradenstvo maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.45

§ 44a ods. 1 písm. a)

- poskytnutie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.40

§ 44a ods. 1 písm. b) bod 1

- vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.30

§ 73 ods.6 písm. e)

- poskytnutie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.
- Počet hodín priamej práce na rodinu min.5 max.30

Centrum pre deti a rodiny Pečeňady ponúka vykonávanie opatrení a odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa. Informácie o vyťažnosti centra pre vykonávanie jednotlivých opatrení a odborných metód sú poskytované telefonicky jednotlivým ÚPSVaR.

ROZSAH HODÍN PRE AMBULANTNÚ ALEBO TERÉNNU FORMU PRÁCE

Deň v týždni	Pracovný čas ambulantná forma práce	Pracovný čas terénna forma práce
Pondelok	7,30 – 15,30	-
Utorok	12,00 – 16,00	7,30 – 15,30
Streda	10,00 – 17,30	7,30 – 17,30
Štvrtok	8,00 – 12,00	12,00 – 16,00
Piatok	12,00 – 16,00	8,00 – 12,00
Sobota	ambulantná/terénna	podľa potreby
Nedeľa	ambulantná/terénna	podľa potreby

Rozpis hodín je len orientačný a **flexibilne** reaguje na aktuálne potreby klienta. V prípade potreby dieťaťa a rodiny alebo po dohode s orgánom SPODaSK alebo podľa dohody, prípadne podľa stanovených úloh v pláne sociálnej práce je možné zabezpečovať výkon príslušných opatrení aj mimo uvedených hodín.

Podprogramy na realizáciu jednotlivých opatrení ambulantnou a terénnou formou sú uvedené v samostatnej prílohe.

CIEĽOVÁ SKUPINA

V centre sa vykonávajú opatrenia **pobytovou formou** pre:

- **dieťa** na základe **požiadania dieťaťa** alebo na základe **rozhodnutia súdu** o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia, predovšetkým prednostne z okresov Trnava, Piešťany, Hlohovec, Sereď a Galanta.
- **dieťa** staršie ako 6 rokov v podmienkach samostatne usporiadanej skupiny na základe písomnej **dohody** s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, uzatvorenej po odporúčaní orgánu SPODaSK, a to predovšetkým pre deti z okresov Trnava, Piešťany, Hlohovec. Centrum má určené 1 kapacitné miesto v samostatne usporiadanej skupine v Pečeňadoch a 1 kapacitné miesto v samostatne usporiadanej skupine v Trebaticiach, za predpokladu nenaplnenej kapacity pre pobytovú formu.
- **plnoletú fyzickú osobu**, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, najdlhšie však do dovŕšenia 25. roku veku.

Centrum ďalej vykonáva opatrenia **ambulantnou alebo terénnou formou** najmä pre klientov z ÚPSVaR Trnava a to:

- pre **dieťa**
 - a) na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
 - b) na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí alebo sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa
 - c) na základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu
 - d) na základe požiadania dieťaťa
- pre **plnoletú fyzickú osobu** (podľa §44a), ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie na zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa
- pre **rodiča** alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa
- pre **mladého dospelého** po ukončení náhradnej starostlivosti

DÔVODY VYLUČUJÚCE VYKONÁVANIE OPATRENÍ V CENTRE

V centre sa špecializujeme na prácu s deťmi s **poruchami správania** (podľa MKCH 10 F90 – F98) – **ľahšie formy, ktoré sú diagnostikované pedopsychiatrom už pred samotným umiestnením dieťaťa (pobytová forma)**. Nakoľko v našom centre nemáme vytvorenú špecializovanú skupinu, dieťa s ľahkými poruchami správania je integrované v podmienkach samostatne usporiadanej skupiny. Tieto podmienky si vyžadujú, aby prijaté dieťa bolo **schopné fungovať v otvorenom systéme centra**.

V prípade **pobytovej formy** pre dieťa na základe písomnej **dohody** môžu byť dôvodmi vylučujúcimi prijatie dieťaťa alebo dôvodmi pre predčasné ukončenie tohto opatrenia:

- naplnenie celkovej kapacity centra,
- nízky vek dieťaťa, tzn. dieťa je mladšie ako 6 rokov
- zdravotný stav dieťaťa, ktorý si na základe vyjadrenia posudkového lekára vyžaduje starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine (duševná porucha dieťaťa, telesné postihnutie, ťažká duševná zaostalosť, závislosť na návykových látkach, ťažká porucha správania vylučujúca začlenenie dieťaťa do samostatne usporiadanej skupiny),
- neovládanie slovenského jazyka už školopovinných detí,
- nedostatočné podmienky pre zabezpečenie pravidelnej školskej dochádzky dieťaťa do jeho kmeňovej školy, resp. pre zabezpečenie individuálneho vzdelávacieho plánu pre dieťa
- porušenie podmienok dohody zo strany dieťaťa, rodiča, alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa

Centrum neuzatvorí písomnú dohodu alebo ukončí vykonávanie opatrení **ambulantnou alebo terénnou formou** v prípade:

- vyčerpania stanoveného počtu hodín určených na výkon opatrení touto formou
- nedostatočného počtu zamestnancov vykonávajúcich tieto opatrenia
- nedostatočného priestorového a materiálneho vybavenia pre výkon týchto opatrení
- jazykovej bariéry – ak dieťa, rodičia alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, neovláda slovenský jazyk
- porušenia podmienok dohody zo strany rodiča, alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa

CELKOVÝ POČET MIEST V CENTRE (určených pre pobytovú formu opatrení)

- Kapacita centra – 58 miest pre deti, z toho 2 miesta pre pobytovú formu na základe dohody v samostatne usporiadaných skupinách (1 v Pečeňadoch, 1 v Trebaticiach)
- Štruktúra:
 1. Štyri samostatne usporiadané skupiny:
 - 1. samostatne usporiadaná skupina – 8 miest (kmeňová budova Pečeňady)
 - 2. samostatne usporiadaná skupina – 10 miest (kmeňová budova Pečeňady)
 - 3. samostatne usporiadaná skupina – 9 miest (rodinný dom Veselé)
 - 4. samostatne usporiadaná skupina – 9 miest (rodinný dom Trebatice)

2. Osem profesionálnych náhradných rodín – 16 miest pre deti (v mieste trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča)
3. Jedna samostatne usporiadané skupiny pre mladých dospelých:
 - byt vo Veľkých Kostolňanoch – 3 miesta
 - byt v Piešťanoch – 3 miesta

OPIS VNÚTORNÝCH A VONKAJŠÍCH PRIESTOROV

Kmeňová budova centra sa nachádza v kaštieli v Pečeňadoch. V tejto budove sú umiestnené dve samostatne usporiadané skupiny. Zariadenie samostatne usporiadaných skupín je prispôbené individuálnym potrebám detí. Dieťa môže tráviť svoj voľný čas so zachovaním súkromia vo svojej izbe, kde má k dispozícii svoju posteľ, písací stolík s možnosťou odkladania školských vecí a svojich osobných vecí. V izbe má dieťa svoju skriňu na ošatenie a osobné veci. V rámci súkromia umiestňujeme do izieb spoločne súrodencov. V ostaných prípadoch sú izby pre dievčatá alebo chlapcov zvlášť. Každému dieťaťu je umožnená úschova cenných vecí v uzamknutých priestoroch, dohoda o úschove je zdokumentovaná.

Prvá samostatne usporiadaná skupina sa nachádza na prvom poschodí. Súčasťou priestorového usporiadania samostatne usporiadanej skupiny je jedna trojlôžková spálňa, dve dvojlôžkové spálne a jedna jednolôžková spálňa. Pre spoločenské aktivity detí slúži obývacia miestnosť. Príprava stravy sa zabezpečuje vo vybavenej kuchyni s jedálenským stolom. Sociálne zariadenia tvoria dve kúpeľne, jedna je určená pre chlapcov, kde je samostatný sprchovací kút a jedna pre dievčatá s vaňou. Súčasťou každej kúpeľne je samostatná toaleta.

Druhá samostatne usporiadaná skupina sa tiež nachádza na prvom poschodí. V priestoroch skupiny je päť dvojlôžkových spální, samostatná obývacia miestnosť, jedáleň a kompletne vybavená kuchyňa. Súčasťou sú dve samostatné kúpeľne. Kúpeľňa pre chlapcov má samostatný sprchovací kút, vaňu, tri umývadlá a dve toalety. Rovnaké vybavenie je aj v kúpeľni, ktorá slúži pre potreby dievčat.

Tretia samostatne usporiadaná skupina sa nachádza v dvojpodlažnom rodinnom dome vo Veselom. Na prvom poschodí sa nachádzajú tri dvojlôžkové a jedna trojlôžková spálňa, kúpeľňa a samostatné WC. V kúpeľni sa nachádza vaňa a jedno umývadlo. V prízemnej časti domu je vstupná hala, spojovacia chodba, kuchyňa s jedálňou, priestranná obývacia miestnosť a samostatná miestnosť určenú pre potreby zamestnancov samostatne usporiadanej skupiny. Tiež sa tu nachádza kúpeľňa vybavená sprchovým kútom a umývadlom. Vo vstupnej hale sa nachádza samostatné WC. Na prízemí sa nachádza odkladacia miestnosť a garáž. Deti majú možnosť využívať menší dvor pre relaxačno – športové aktivity.

Štvrtá samostatne usporiadaná skupina sa nachádza v dvojpodlažnom podpivničenom rodinnom dome v Trebaticiach. Na prvom poschodí sa nachádzajú dve dvojlôžkové a jedna trojlôžková spálňa, kuchyňa s jedálenským stolom a kúpeľňa určená pre chlapcov. V kúpeľni sa nachádza vaňa, toaleta a dve umývadlá. V prízemnej časti domu je vstupná hala, spojovacia chodba, dvojlôžková spálňa, priestranná obývacia miestnosť a samostatná miestnosť určenú pre potreby zamestnancov samostatne usporiadanej skupiny.

Tiež sa tu nachádza kúpeľňa pre potreby dievčat vybavená vaňou a umývadlami. Vo vstupnej hale sa nachádzajú dve samostatné WC. V pivničných priestoroch sa nachádzajú odkladacie miestnosti a kotolňa. Deti majú možnosť využívať menší dvor pre relaxačno – športové aktivity.

Pre potreby mladých dospelých slúžia dva samostatné byty. Dvojizbový **byt vo Veľkých Kostol'anoch** je určený pre 3 mladých dospelých. V byte sa nachádzajú dve spálne, kuchyňa, kúpeľňa a samostatné WC. Byt sa nachádza v obytnom dome.

Trojizbový **byt v Piešť'anoch** je určený pre 3 mladých dospelých. Súčasťou bytu sú dve spálne, obývacia miestnosť, kuchyňa a spojovacia chodba pre samostatné WC a kúpeľňu. Byt sa nachádza v obytnom dome. Oba byty sú kompletne vybavené a účelne zariadené pre nácvik zručností potrebných pre budúce osamostatnenie sa.

Profesionálni náhradní rodičia vykonávajú starostlivosť o zverené deti vo svojom rodinnom prostredí, v mieste svojho bydliska. Bytové priestory spĺňajú všetky predpísané bezpečnostné, revízne a hygienické normy.

Pre účely výkonu opatrení **ambulantnou formou** slúžia prenajaté priestory na Lomonosovovej ul. č. 6 v Trnave – budova internátu SOŠ obchodu a služieb. Tieto sú určené a vybavené na administratívne činnosti, sociálne a iné odborné poradenstvo.

CELKOVÝ POČET ZAMESTNANCOV CENTRA

Aktuálny počet zamestnancov centra je 52. Štruktúra zamestnancov je uvedená v aktuálnej organizačnej štruktúre centra.

Odborné činnosti a ďalšie činnosti centra v rámci **pobytových opatrení** (podľa §46 a §47) sa vykonávajú prostredníctvom zamestnancov, ktorí:

- sú členmi odborného tímu (pobytová forma pre deti): 2 psychologičky (VŠ vzdelanie II. stupňa s prvou atestáciou), 3 sociálne pracovníčky (VŠ vzdelanie II. stupňa), vedúci úseku starostlivosti o deti (VŠ vzdelanie II. stupňa s druhou atestáciou)
- zabezpečujú odbornú pomoc a starostlivosť v samostatne usporiadaných skupinách: 12 samostatných pedagogických zamestnancov (7 s VŠ vzdelaním II. stupňa, 1 s VŠ vzdelaním II. stupňa s druhou atestáciou, 1 s VŠ vzdelaním II. stupňa s prvou atestáciou a 1 s úplným stredoškolským vzdelaním s prvou atestáciou, 2 s VŠ vzdelaním I.stupňa), 12 nepedagogických zamestnancov – 12 pomocných vychovávateľiek so stredoškolským vzdelaním, z toho 4 pomocné vychovávateľky vykonávajú ekonomickú agendu.
- poskytujú starostlivosť o deti vo svojom domácom prostredí – 8 profesionálni náhradní rodičia (jeden s VŠ vzdelaním II. stupňa a sedem s úplným stredoškolským vzdelaním).

Odborné činnosti centra pre rodiny **ambulantnou alebo terénnou formou** budú vykonávať ďalší 6 zamestnanci:

- 3 psychológovia (VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia)
- 3 sociálni pracovníci (VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca)

Ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú nevykonávajú zamestnanci, centrum v rámci spolupráce zabezpečí túto pomoc prostredníctvom špecializovanej odbornej ambulancie:

Odborné zdravotnícke vyšetrenia a intervencie – pedopsychiatrická ambulancia (Trnava, Trenčín, NsP Bratislava), neurologická (Trnava)

Odborná psychologická a špeciálno-pedagogická diagnostika a intervencia – CPPPaP v Trnave, CŠPP – Piešťany, Vrbové, Trnava

Psychoterapia - CŠPP v Piešťanoch (terapia hrou), ambulancia klinickej psychológie

SPÔSOB OBOZNÁMENIA DETÍ, RODIČOV A PLNOLETÝCH FYZICKÝCH OSÔB S PROGRAMOM CENTRA

Deti, rodičia a iné fyzické osoby sú oboznamované s programom centra prostredníctvom odborných metód: **rozhovor, verifikácia, diskusia, vysvetľovanie, kontrolné otázky na porozumenie a pod.**

Deti budú oboznámené s programom centra **sociálnym pracovníkom, psychológom, vychovávateľom alebo profesionálnym rodičom**. Rodičia budú s programom centra oboznámení **sociálnym pracovníkom**.

Každé novoprijaté dieťa bude **do týždňa** od príchodu oboznámené s programom centra formou individuálneho rozhovoru, primerane veku a rozumovej úrovni a bude mať možnosť aj do programu centra nahliadnuť, nakoľko program bude k dispozícii aj v tlačenej podobe. Manuál „Vitaj medzi nami“, kde sú pre novoprijaté deti uvedené základné informácie o centre (Príloha č. 2: Manuál „Vitaj medzi nami“).

Deti, ktoré sú aktuálne v centre už umiestnené, oboznámime s programom na skupinových sedeniach, ktoré budú rozdelené podľa veku a rozumových schopností. Následne po skupinových sedeniach bude každé dieťa oboznámené s programom centra aj individuálne, deti tak majú možnosť pýtať sa otázky a je vytvorený priestor na diskusiu, oboznámenie s programom bude prispôbené veku a rozumovej schopnosti každého dieťaťa. Z oboznámenia dieťaťa o programe bude vyhotovené čestné prehlásenie, že s programom centra bol oboznámený a rozumie mu.

Rodičia umiestnených alebo novoprijatých detí budú **sociálnym pracovníkom** oboznámení s programom **pri najbližšej návšteve centra**, resp. pri telefonických rozhovoroch im bude oznámená webová stránka, kde majú k dispozícii celý program centra.

Program centra je zverejnený na webovej stránke centra <https://www.oporapecenady.sk/>. Takisto bude k dispozícii v tlačenej podobe na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

ODBORNÉ METÓDY V CENTRE

Členovia odborného tímu a pedagogickí zamestnanci centra využívajú metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými osobami v súlade so svojou odbornosťou. Podľa účelu sa tieto metódy zameriavajú na komplexnú diagnostiku a na samotnú intervenciu.

Základným princípom odbornej práce v centre pre deti a rodiny je tímová spolupráca. Preto ako základnú metódu využívame **prípadovú konferenciu**. Účastníkmi sú spravidla klienti (dieťa – s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť a rodinní príslušníci klientov), iné osoby blízke klientom, odborní a pedagogickí pracovníci centra, pracovníci ÚPSVaR, pracovníci samosprávy (podľa miesta trvalého bydliska klienta), zamestnanci školy a iní zainteresovaní odborníci. Prvotnú prípadovú konferenciu zrealizujeme do 2 dvoch týždňov od umiestnenia dieťaťa (v prípade pobytovej formy práce) v spolupráci s pracovníkmi SPODaSK. Jej cieľom je vzájomné informovanie sa a uzatvorenie kontraktu medzi centrom a klientom, ako aj tvorba plánu sociálnej a odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Opakovaná prípadová konferencia sa zvoláva podľa vopred dohodnutého plánu, s cieľom priebežného vyhodnotenia plánu sociálnej práce a nastavenia ďalších úloh, prípadne prehodnotenia cieľa. V prípade zmeny v situácii klienta a potreby riešenia akútneho problému zvolávame krízovú prípadovú konferenciu.

V rámci **komplexnej diagnostiky** zamestnanci centra – sociálni pracovníci, psychológovia a vychovávatelia využívajú špecifické metódy, techniky a postupy podľa svojej odbornosti. Základnými diagnostickými metódami všetkých uvedených odborníkov sú:

Rozhovor – je základná metóda, pri ktorej sa opierame o základné princípy ako je empatia, akceptácia, kongruencia.

Pozorovanie – základná metóda v diagnostickom procese zameraná na pozorovanie prejavov správania – verbálnych a neverbálnych. Pozorovanie sa opiera o tri základné techniky:

- a) priame pozorovanie (ktoré budeme najviac využívať v prvej fáze)
- b) nepriame pozorovanie
- c) nepriame pozorovanie pomocou rozhovoru (interview)

Metóda bibliografie – štúdium osobných dokumentov, odbornej literatúry, metodických materiálov, zároveň ju využívame ako terapeutickú metódu.

Psychodiagnostika predstavuje poznávanie, hodnotenie a meranie psychických stavov, vlastností, funkcií a procesov.

a) **prvotná orientácia v probléme** alebo orientačná diagnostika, ktorej výsledkom je získanie vhľadu o probléme klienta.

b) **vlastná diagnostická fáza** počas ktorej sa aplikujú diagnostické metódy zamerané na zisťovanie, hľadanie príčin, ktoré spôsobili alebo viedli, podmieňovali vznik problému. Najdôležitejšie v tejto fáze je rozlíšiť skutočné problémy od pseudoprotblémov a hlavne rozpoznať príčiny problémov od dôsledkov.

c) treťou fázou je **prognóza**, ktorá naznačuje perspektívy riešenia problému, resp. ďalšie postupy a metódy práce. *Psychologická diagnostika dieťaťa umiestneného do centra je okrem iného aj podkladom pre vypracovanie IPRODu.*

Medzi najčastejšie používané metódy *psychologickej diagnostiky* sú využívané: **sebapozudzovacie techniky, pozorovacie techniky** (vrátane návštevy v rodine), **analýza spontánnych produktov a testové metódy** (vývinové škály, inteligenčné testy a súbory, testy špeciálnych schopností, znalostí a zručností, projektívne metódy, kresebné techniky, dotazníky, objektívne testy osobnosti, posudzovacie škály).

V záujme komplexného prístupu v diagnostickom procese spolupracujeme aj s externými odborníkmi (lekár, CPPPaP (Trnava, Piešťany, Vrbové), SCŠPP Piešťany, klinický psychológ, pedopsychiater a iní špecialisti).

Odborné metódy zamerané na **intervenciu a úpravu**, resp. riešenie problému a **prevenciu** výskytu, opakovanie, či prehĺbenia problému, realizujeme individuálnou aj skupinovú formou (SPV, skupinové stretnutia a komunity, skupinové preventívne aktivity, skupinový nácvik zručností,...). Metódy, techniky a postupy volia zamestnanci centra - sociálni pracovníci, psychológovia, vychovávatelia a profesionálni náhradní rodičia v súlade s **plánom** (plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa, plánom výchovnej práce s dieťaťom, plánom individuálnym plánom odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánom odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou, plánom výchovného opatrenia), ktorý je vytvorený na základe výsledkov komplexnej diagnostiky.

Najčastejšie využívané metódy **odborného poradenstva a prevencie** (sociálneho, psychologického, výchovného): **poradenský rozhovor, informovanie, klarifikácia, povzbudenie, reflexia, ventilácia, konfrontácia, persuázia, abreakcia, tréning – nácvik zručností, metóda hrania rolí, metóda štúdia jednotlivých prípadov, distribúcia.**

Psychologické poradenstvo pre deti zohľadňuje špecifiká tejto cieľovej skupiny a v rámci individuálneho poradenstva je pre deti okrem rozhovorov využívaná hra, kreativita, imaginácia a rôzne médiá na získanie a udržanie motivácie detského klienta. Pri skupinovom poradenstve pre deti (3-10 detí) sú využívané najmä hry s psychologickým a edukatívnym potenciálom, inscenačné metódy, diskusné metódy, relaxačné metódy, prednášky).

Jednotliví zamestnanci v priamom kontakte s dieťaťom, rodičmi a inými fyzickými osobami, pri výkone svojej činnosti využívajú aj špecifické metódy, techniky a postupy podľa svojej odbornosti a podľa problémových okruhov, na ktoré sa zameriava naše centrum. V rámci konkrétnych problematických oblastí naši psychológovia a sociálni pracovníci realizujú

komplexnú diagnostiku, na základe ktorej je vytvorený plán a zvolené vhodné metódy, techniky a postupy ďalšej intervencie. Väčšina metód je sústredená na celú rodinu, neizolujú dieťa ako samostatnú bytosť nezávisle od rodiny. Preto sa mnohé z techník používajú pri práci s celou rodinou. V prípade odbornej intervencie ide najmä o tieto metódy: **sprevádzanie, rozhovory s rodičmi a deťmi: anamnestický rozhovor, motivačný rozhovor, psychogenetický rozhovor, poradenský rozhovor, dotazníkové metódy, modelovanie a hranie rolí, hrové techniky, tréning sociálnych a komunikačných zručností, projektívne techniky.**

Vychovávateľa a profesionálni náhradní rodičia sa pri odbornej práci orientujú najmä na prácu s deťmi. V rámci pedagogickej starostlivosti sa zameriavajú na výchovné pôsobenie na jednotlivé deti prostredníctvom využívania špecifických metód. Ich cieľom je zabezpečenie všetkých vývinových potrieb dieťaťa (biologické, emocionálne, citové, sociálne, morálne, duchovné, záujmové, relaxačné potreby). Základnými princípmi sú plánovitosť, veku primeranosť, individuálny prístup a vzťahová výchova. Hlavnými metódami práce vychovávateľa a profesionálneho náhradného rodiča sú: **výchovný rozhovor, podpora dieťaťa pri spracovaní jeho životnej histórie (Kniha života), pozitívne výchovné metódy (povzbudenie, ocenenie, pochvala, spoločná tvorba pravidiel), využívanie logických dôsledkov, organizovanie a rozvoj voľno - časových aktivít detí, výchovno – vzdelávacie činnosti so zameraním na doučovanie a pravidelnú prípravu na vyučovanie, modelové učenie, nácvik, tréning, hra, metóda ventilácie, relaxačné metódy, interakčné cvičenia.**

V rámci **úpravy, resp. zmeny a riešenia problému** zapájame do spolupráce aj externých odborníkov a spolupracovníkov (lekár, CPPPaP, ČŠPP, klinický psychológ, pedopsychiater, psychoterapeut, učiteľ a iní špecialisti).

PLÁNOVANIE A VYHODNOCOVANIE VÝCHOVNEJ ČINNOSTI V SAMOSTATNE USPORIADANÝCH SKUPINÁCH

Pri plánovaní a vyhodnocovaní výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách vychádzame z ročného Plánu výchovno-vzdelávacích činností centra v Pečeňadoch a Výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý vypracováva vedenie centra na príslušný školský rok. Výchovná činnosť v každej samostatne usporiadanej skupine je plánovaná mesačne na spoločnom stretnutí vychovávateľov. Do plánu sú zahrnuté aj podnety od jednotlivých detí (podľa veku a rozumovej úrovne). Výchovná činnosť v samostatne usporiadanej skupine sa vyhodnocuje raz mesačne.

V plánovaní sa zohľadňujú záujmy detí a ich vývinové potreby. Hlavné oblasti výchovnej činnosti sú: rekreačná, kultúrna, záujmová, športová, príprava na vyučovanie a voľnočasové aktivity. V plánovaní sa striedajú zložky výchovných oblastí: Spoločenská výchova, Etická výchova, Pracovná výchova, Rozumová výchova, Estetická výchova, Telesná výchova, Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu, Ekologická výchova. Veľká časť

výchovných činností je zameraná na nadobúdanie a rozvoj, ale aj upevňovanie samoobslužných a bežných životných zručností súvisiacich s vedením domácnosti. V súvislosti s tým sa deti podieľajú na príprave stravy (v pracovný deň – olovrant, večera, cez víkend, sviatky a prázdniny – celodenná strava), upratovanie nielen osobného priestoru v izbe, ale aj spoločných priestorov (podľa týždenného rozpisu rozdelenia úloh), údržba šatstva (pranie, žehlenie, drobné opravy šatstva), realizovanie nákupov potravín, hygienických a čistiacich potrieb, obliečenia, obuvi), v rámci získavania pracovných návykov podieľanie sa detí na úprave okolia centra, práca v zeleninovej záhrade, v ovocnom sade, starostlivosť o domáce zvieratá, kosenie trávy, získavanie zručností v oblasti údržbárskych prác a získavanie technických zručností. Všetky tieto činnosti sú vykonávané pod vedením vychovávateľa, ktorý deti poveruje úlohami primerane ich fyzickému veku, rozumovej úrovni a fyzickým schopnostiam. Tieto úlohy sú plánované tak, aby deti postupne nadobúdali väčšiu samostatnosť pri ich plnení. Je dodržiavaná zásada prechodu od jednoduchšieho k zložitejšiemu. V každej výchovnej činnosti sú deti vedené k zodpovednosti za svoje rozhodnutia, ale aj k prijatiu dôsledkov svojho rozhodnutia. Špecifickou oblasťou výchovy je zvyšovanie finančnej gramotnosti detí (túto oblasť vychovávateľa zabezpečujú vedením detí k účelnému využitiu vreckového, vychovávateľa detí motivujú k tvorbe úspor, usmerňujú ich pri drobných nákupoch z vreckového). Poverovanie detí nákupmi je ďalším výchovným prostriedkom na získavanie zručností v oblasti finančnej gramotnosti a v orientácii reálnych cien.

Plánovanie prebieha v každej samostatne usporiadanej skupine s ohľadom na vek, pohlavie, rozumovú vyspelosť detí. Každá samostatne usporiadaná skupina centra má vytvorenú aktuálnu organizáciu dňa, ktorá zohľadňuje vekovú skladbu detí. Ako príklad uvádzame odporúčanie pre tvorbu organizácie pracovného dňa, soboty, nedele a sviatku (Príloha č. 3: Organizácia pracovného dňa v samostatne usporiadanej skupine, v sobotu, v nedeľu a vo sviatok).

TVORBA A VYHODNOCOVANIE INDIVIUÁLNEHO PLÁNU ROZVOJA OSOBNOSTI DIEŤAŤA

Dôležitým princípom práce v centre pre deti a rodiny je **systematickosť a plánovitosť**. V rámci centra pre deti a rodiny je vytváraný **Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD)**, ktorý je súborom čiastkových plánov vykonávania odborných činností pre dieťa a jeho rodinu a pre plnoletú fyzickú osobu v centre:

- plán sociálnej práce
- plán výchovnej práce s dieťaťom
- hlavné úlohy psychologickéj činnosti

Prvým nevyhnutným predpokladom pre tvorbu IPROD je **komplexné posúdenie aktuálnej situácie dieťaťa** (zabezpečená zamestnancami centra pre deti a rodiny a externými odborníkmi). Výstupom posúdenia je **identifikovanie silných stránok a rozvojových potrieb**

klientov v jednotlivých oblastiach a **odporúčania pre konkrétne úlohy** vedúce k naplneniu týchto potrieb.

Pri následnom stanovení **hlavného cieľa a čiastkových cieľov** odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou sú zapájaní klienti (dieťa – s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť a jeho rodina), odborní, pedagogickí zamestnanci a profesionálni náhradní rodičia Centra pre deti a rodiny, pracovníci orgánu SPODaSK a samosprávy, prípadne iné zainteresované osoby. IPROD je výstupom tímovej spolupráce (**prípadová konferencia**). IPROD obsahuje hlavný cieľ a čiastkové ciele, ako aj popis **konkrétnych úloh (krátkodobých a dlhodobých)**, ktoré majú viesť k naplneniu cieľov, s uvedením *termínov a zodpovedných osôb*. Časový rámec, pre ktorý je IPROD vytváraný, je školský rok (september – august), resp. obdobie určené pre plnenie výchovného opatrenia. **Vyhodnotenie IPROD** je minimálne raz za 6 mesiacov, ale v prípade akejkoľvek zmeny alebo závažnej skutočnosti, je plán vyhodnocovaný priebežne. Vyhodnotenie IPROD je úlohou celého tímu okolo dieťaťa a rodiny (vrátane klientov). Obvykle je využívaná prípadová konferencia, prípadne pracovné stretnutie odborného tímu.

Plán sociálnej práce obsahuje:

- mieru ohrozenia dieťaťa
- zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny
- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce
- ciele sociálnej práce v centre
- konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov pre jednotlivé zúčastnené subjekty
- kritérium hodnotenia splnenia úlohy
- výsledok prehodnotenia plnenia úloh
- výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa
- ďalšie rozhodujúce skutočnosti

Vyhodnotenie plnenia úloh vykonáva orgán SPOD a SK spoločne so subjektmi, ktoré na pláne sociálnej práce participujú.

Plán sociálnej práce obsahuje aj **plán prípravy na osamostatnenie sa** mladého dospelého, vypracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a **plán osamostatňovania sa** mladého dospelého. Na tvorbe týchto plánov spolupracujú deti a mladí dospelí v spolupráci so sociálnymi pracovníčkami a sprevádzajúcim vychovávateľom.

Plán výchovnej práce s dieťaťom vypracúva a vyhodnocuje vychovávateľ spoločne s dieťaťom (s ohľadom na jeho vek a rozumové schopnosti) a vypracováva sa na školský rok. V rámci individuálnej práce s dieťaťom sprevádzajúci vychovávateľ vypracováva mesačné čiastkové plány, ktoré zároveň vyhodnocuje. Plán výchovnej práce s dieťaťom sa zameriava na tieto oblasti: potreby súvisiace so starostlivosťou, vývinové potreby a kompenzácia nedostatkov, potreba udržiavania kontaktov s biologickou rodinou, sociálne potreby (schopnosť pracovať v skupine), potreba posilňovania trvalých vzťahov s rovesníkmi a dospelými.

Keďže **individuálne plány odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou** sú súčasťou IPROD, sú rovnako vypracované na obdobie jedného školského roka, resp. na obdobie určené pre plnenie výchovného opatrenia a vyhodnotené sú minimálne raz za 6 mesiacov (február, august). Výsledky vyhodnotenia jednotlivých plánov odbornej práce sú podkladom pre vyhodnotenie celého IPROD.

Hlavné úlohy psychologickkej činnosti sa vypracovávajú každý rok a to na základe odbornej psychodiagnostiky, alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z porad odborného tímu a pod. Plán psychologickkej starostlivosti sa vypracováva najdlhšie na obdobie jedného roka, zvyčajne na školský rok. Plán psychologickkej starostlivosti vyhodnocuje psychológ 2 x ročne.

Súčasťou plánu psychologickkej starostlivosti (hlavné úlohy psychologickkej činnosti) je:

- meno a priezvisko
- dátum narodenia
- vývinové obdobie (podľa Ericksona, Freuda a pod.)
- aktuálny názor na rodinu
- plán psychologickkej činnosti
- odporúčania pre všestranný a harmonický vývin klienta

Psychologické poradenstvo pre deti zohľadňuje špecifiká tejto cieľovej skupiny a v rámci individuálneho poradenstva je pre deti okrem rozhovorov využívaná hra, kreativita, imaginácia a rôzne médiá na získanie a udržanie motivácie detského klienta. Pri skupinovom poradenstve pre deti (3-10 detí) sú využívané najmä hry s psychologickým a edukatívnym potenciálom, inscenačné metódy, diskusné metódy, relaxačné metódy, prednášky, sociálno-psychologický výcvik.

Ďalej je v rámci centra pre deti a rodiny vytváraný **Plán výkonu opatrení terénnou a ambulatnou formou**. Tento plán je výsledkom spolupráce odborných zamestnancov centra (vykonávajúcich ambulatnú alebo terénnu formu práce pre rodiny), pracovníkov oddelenia SPODaSK a rodiny.

PODMIENKY PRE ZÁUJMOVÚ, ŠPORTOVÚ KULTÚRNU A REKREAČNÚ ČINNOSŤ A PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY

Centrum cielene vytvára podmienky pre **záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery** pre deti a mladých dospelých, ktorým je poskytovaná pobytová forma opatrení. Všetky tieto oblasti sú zahrnuté v **pláne výchovnej činnosti**, ktorý si vypracovávajú jednotlivé samostatne usporiadané skupiny s ohľadom na vekové zloženie detí, ich rozumovú vyspelosť a individuálne výchovné a vzdelávacie potreby.

Súčasťou areálu centra v Pečeňadoch je viacúčelové ihrisko, ktoré umožňuje realizáciu rôznych **pohybových a športových aktivít**. Deti a mladí dospelí majú možnosť aktívne sa venovať futbalu v miestnych futbalových kluboch a tiež iných športových kluboch (Pečeňady, Krakovany, Trnava,...) a v rámci základných škôl, ktoré navštevujú. Deti a mladí dospelí sa podľa svojho záujmu zúčastňujú rôznych súťažných podujatí, ktoré sú organizované inými centrami pre deti a rodiny a tiež inými organizáciami. Deti a mladí dospelí majú tiež možnosť navštevovať rôzne záujmové krúžky, ktoré ponúkajú základné školy a tiež sa zapojiť do rôznych výtvarných a iných záujmových súťaží (napr. v rámci základných škôl, centier voľného času a iných organizácií). V rámci výchovných činností rozvíjajú vychovatelia u detí **záujmovú činnosť** – tvorivé dielne, ručné práce, pestovateľské a chovateľské zručnosti v areáli centra, prípadne profesionálnych rodín.

Deti a mladí dospelí sú vedení ku **kultúrnym hodnotám** v rámci rôznych divadelných predstavení, návštevou kín a iných kultúrnych podujatí, ktoré pre naše centrum organizujú spolupracujúce organizácie.

V rámci **rekreačnej činnosti** sú pre deti zabezpečené letné a zimné rekreačné pobyty, ozdravné pobyty, návšteva zoologickej záhrady a pravidelné výlety. V priebehu školského roka vychovatelia organizujú pre deti návštevy relaxačno-športových zariadení (Relax Aqua & Spa v Trnave, kúpalisko Vincov les,...).

V prípade záujmu detí a ich rodičov si deti môžu v škole zvoliť ako predmet náboženstvo, etickú výchovu. V Pečeňadoch, Trebaticiach aj vo Veselom je rímsko – katolícky kostol, ktorý môžu deti navštevovať po dohode s vychovateľom. V prípade iného vierovyznania je účasť detí na bohoslužbách umožňovaná podľa individuálnych možností. Deťom i mladým dospelým je umožnené **slobodné prejavovanie náboženského vyznania a viery**.

ZABEZPEČOVANIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Centrum zabezpečuje zdravotnú starostlivosť deťom a mladým dospelým prostredníctvom pediatrov a všeobecných lekárov podľa obvodu (ambulancia vo Veľkých Kostoľanoch a vo Veselom a ambulancie v mieste bydliska profesionálnych náhradných rodičov), pedopsychiatrickej ambulancie, neurologickej a iných odborných lekárov a špecialistov na základe odporúčania všeobecného lekára - v Trnave, Piešťanoch, v Bratislave.

ZABEZPEČENIE ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY A PRÍPRAVA NA POVOLANIA DETÍ A MLADÝCH DOSPELÝCH

Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra, má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl s vyučovacím jazykom slovenským. **Školská dochádzka a príprava na povolanie u detí**, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v našom centre a u mladých dospelých (zotrúvajúcich v našom centre po dosiahnutí dospelosti na základe písomnej dohody) je zabezpečená:

- Základnou školou vo Veľkých Kostoľanoch, v Trebaticiach, Vrbovom a podľa miesta trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča

- Špeciálnou školou vo Vrbovom, v Trnave a podľa miesta trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča

a) strednými školami a strednými odbornými školami podľa profesijnej orientácie, predpokladov a slobodného výberu detí a mladých dospelých, ktoré sú dostupné na každodenné dochádzanie (v Trnave, Piešťanoch, Hlohovci), prípadne ktoré poskytujú internátne ubytovanie

b) vysokými školami podľa profesijnej orientácie, predpokladov a slobodného výberu mladých dospelých, ktoré sú dostupné na každodenné dochádzanie, prípadne ktoré poskytujú internátne ubytovanie.

Príprava na vyučovanie prebieha podľa organizačnej štruktúry dňa v každej samostatne usporiadanej skupine alebo v profesionálnej náhradnej rodine. Realizuje sa v popoludňajších hodinách v izbách detí, kde má každé dieťa svoj písací stolík. Dodržiava sa vysoko individuálny prístup, s ohľadom na vek, rozumovú úroveň a špecifické vzdelávacie potreby jednotlivých detí. Prípravu na vyučovanie zabezpečujú službukonajúci vychovávatelia alebo profesionálni náhradní rodičia. Vychovávatelia dodržiavajú odporúčania a usmernenia zo strany vyučujúcich, ale aj členov odborného tímu centra. Okrem toho sa zúčastňujú návštev školy a rodičovských združení a o zistených skutočnostiach informujú vedenie centra a členov odborného tímu.

OPIS PRÁV DIEŤAŤA A MLADÝCH DOSPELÝCH, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ OPATRENIA V CENTRE A PRÁV ICH RODIČOV

Deti a mladí dospelí sú so svojimi právami oboznamované v rámci výchovno-vzdelávacích aktivít v samostatne usporiadaných skupinách, ale aj prostredníctvom skupinových stretnutí s odborným tímom. K dispozícii majú deti práva vychádzajúce z Deklarácie práv dieťaťa na voľne prístupnom mieste v budove centra, ale aj v priestoroch 3.a 4. samostatne usporiadanej skupiny. Jednotlivé práva sú formulované s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť detí, sú deťom sprostredkované zrozumiteľnou formou. Rovnako majú k dispozícii kontakty na bezplatné linky pomoci (116 111, www.ipcko.sk). Pri terapeutickej miestnosti je umiestnená schránka dôvery, tzv. „Dôverka“, ktorú môžu deti využiť v prípade, ak sa cítia byť ohrozené a je pre nich jednoduchšie vyjadriť sa písomnou formou. Kľúče od schránky „Dôverka“ má v úschove psychologička centra. Zároveň majú deti k dispozícii voľne dostupné ďalšie kontakty pomoci uvedené v prílohe (Príloha č. 4: Odporúčané kontakty pomoci pre deti).

Okrem dodržiavania deklarácie práv dieťaťa, vychovávatelia a ostatní zamestnanci centra *rešpektujú a zabezpečujú naplnenie ďalších práv dieťaťa a mladého dospelého, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:*

- **Právo na súkromie** – každé dieťa umiestnené v centre má vlastný životný priestor v spoločnej izbe.
- **Právo na vzťah a kontakt s rodinou** – avšak v prípade, ak príde rodič pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, nebude mu umožnený kontakt s dieťaťom.
- **Právo dieťaťa tráviť pobyty v domácnosti rodičov a blízkych osôb** - v prípade, ak sú splnené tieto podmienky: prešetrenie domáceho prostredia, centrum sleduje, či má rodič vytvorené dostatočne vhodné podmienky, ktoré neohrozujú celkový vývin dieťaťa, fyzická a psychická spôsobilosť rodiča, primerané výchovné zručnosti rodiča. Dĺžka pobytu závisí od dohody rodiča s centrom.
- **Právo zúčastniť sa prípadovej konferencie** – dieťa má možnosť zúčastniť sa prípadovej konferencie, resp. jej časti s ohľadom na jeho vek, rozumovú a emocionálnu vyspelosť a aktuálny psychický stav.
- **Právo zúčastniť sa na tvorbe IPROD-u** – jedným zo základných princípov tvorby IPROD-u je, že zohľadňuje názor a potreby dieťaťa. Dieťa sa vyjadruje k jednotlivým oblastiam plánu výchovnej práce a k vlastnému výberu profesionálnej orientácie.
- **Právo na informácie o vyúčtovaní vreckového a úspor** – každé dieťa má založený osobný účet, prípadne vkladnú knižku. Vreckové sa dieťaťu vypláca mesačne v sume

stanovenej zákonom podľa veku. Dieťa preberá vreckové za účasti vychovávateľa a prítomného svedka. V prípade záujmu dieťaťa sa môže časť jeho vreckového odkladať na osobný účet alebo vkladnú knižku.

- **Právo na poskytnutie vecných darov** – dieťaťu a mladému dospelému podľa § 65 písm. a) sa pri dôležitých udalostiach v ich živote, ktorými sú najmä deň narodenín a menín, významné náboženské udalosti v živote dieťaťa a mladého dospelého, dosiahnutie školských úspechov, športových úspechov a iných úspechov v ostatných oblastiach spoločenského života, poskytujú vecné dary v kalendárnom roku najmenej vo výške 25% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.
- **Právo na príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého** – mladému dospelému podľa § 65 písm. b) sa poskytuje jednorazový príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého a to na zabezpečenie bývania, vecí súvisiacich s bývaním a prípravy na povolanie mladého dospelého. Príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého sa poskytuje pri odchode z centra, ak v dohode podľa § 55 ods. 5 nie je dohodnuté inak. Príspevok na osamostatnenie sa mladému dospelému sa poskytuje iba raz. Poskytuje sa tromi spôsobmi: a) peňažnou formou, b) vecnou formou, c) kombinovanou formou. Príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého sa vypláca podľa § 68 ods. 3 a 4.
- **Právo na vychádzky mimo centra bez sprievodu dospelaj osoby** – je možné umožniť deťom nad 15 rokov veku (držiteľ občianskeho preukazu)
- **Právo podieľať sa na zostavení jedálneho lístka** – každá samostatne usporiadaná skupina si vytvára týždenný jedálny lístok, pričom sa zohľadňujú návrhy a požiadavky detí
- **Právo na vzťahy s rovesníkmi aj mimo centra** – deti majú možnosť stretávať sa so spolužiakmi, rovesníkmi alebo kamarátmi v škole, v rámci osobného voľna v prostredí centra, mimo areálu centra a to s ohľadom na vek a rozumovú a sociálnu vyspelosť dieťaťa.
- **Právo na oslavu menín, narodenín a iných významných udalostí** – napr. prijatie sviatostí, významné školské a športové úspechy, úspechy v záujmovej oblasti,...
- **Právo na účasť na spoločenských podujatiach, akciách mimo centra** – s ohľadom na vek, rozumovú, emocionálnu a sociálnu vyspelosť
- **Právo na sebavyjadrenie a sebarealizáciu**
- **Právo povedať „neviem“ a požiadať o pomoc**

- **Právo porušiť pravidlo s vedomím ponesenia vlastnej zodpovednosti**
- **Právo diskutovať s vychovávateľom o forme uloženého výchovného prostriedku za porušenie pravidla**
- **Právo na prístup ku korešpondencii** – deťom je doručovaná pošta na kontaktnú adresu centra, doručенú poštu odovzdáva dieťaťu sociálny pracovník, prípadne službukonajúci vychovávateľ
- **Právo prístupu k internetu** – dieťa má možnosť využívať internet a sociálne siete v miestnosti odborných zamestnancov, notebook samostatne usporiadanej skupiny, súkromné zariadenie dieťaťa. Zo strany vychovávateľov, ale aj ostatných zamestnancov, je vykonávaná kontrola navštívených stránok, aby sa predišlo prezeraniu nevhodných stránok a používaniu nevhodnej komunikácie na sociálnych sieťach. Vychovávatelia využívajú odporúčania týkajúce sa bezpečnosti na internete. (Príloha č. 4: Odporúčania týkajúce sa bezpečnosti na internete pre deti a vychovávateľov v Centre pre deti a rodiny).
- **Právo používania služobného telefónu** – dieťa má možnosť sa kontaktovať s rodičmi a s blízkymi osobami prostredníctvom pevnej linky, ktorá je k dispozícii sedem dní v týždni. Dieťa telefonuje v prítomnosti službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca centra. V rodinných domoch môže dieťa pre účely kontaktovania rodičov, príbuzných použiť služobný mobilný telefón.
- **Právo používania súkromného telefónu** – každá samostatne usporiadaná skupina má vypracované pravidlá používania mobilných telefónov s ohľadom na vek detí. Deti základnej školy využívajú mobil až po príchode zo školy (vychádzajúc zo školského poriadku). Deti, ktoré navštevujú stredné školy, majú mobil k dispozícii aj počas školy, prípadne odborného výcviku. Pred večierkou deti mobily odovzdávajú službukonajúcemu vychovávateľovi.

Práva rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- **Právo telefonického kontaktu s dieťaťom** – rodič dostane k dispozícii služobné telefónne čísla zamestnancov centra (pevná linka do 15.30), v čase od 18.30-19.30 môže dieťa kontaktovať na jeho súkromný mobil.
- **Právo osobnej návštevy dieťaťa v centre** – avšak v prípade, ak príde rodič pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, nebude mu umožnený kontakt s dieťaťom.

- **Právo na informácie o aktuálnom fyzickom, psychickom a sociálnom vývine dieťaťa** – pri telefonickom alebo osobnom kontakte budú rodičovi poskytnuté všetky dôležité aktuálne informácie, ktoré sa týkajú dieťaťa.
- **Právo zúčastňovať sa na tvorbe IPROD-u** - jedným zo základných princípov tvorby IPROD-u je, že zohľadňuje názor a aktuálne možnosti rodiča, prípadne inej blízkej osoby, najmä v oblasti plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou.
- **Právo rodiča prebrať si dieťa na pobyt do svojej domácnosti** – v prípade, ak sú splnené tieto podmienky: prešetrenie domáceho prostredia, centrum sleduje, či má rodič vytvorené dostatočne vhodné podmienky, ktoré neohrozujú celkový vývin dieťaťa, fyzická a psychická spôsobilosť rodiča, primerané výchovné zručnosti rodiča. Dĺžka pobytu závisí od dohody rodiča s centrom.
- **Právo na vyplatenie stravnej jednotky počas pobytu dieťaťa v domácnosti rodičov alebo iných blízkych osôb** – stravná jednotka sa vypláca podľa usmernenia v zmysle Vyhlášky č. 103/2018, § 9, ods. 1 – stravná jednotka na deň pre dieťa, mladého dospelého, sa určuje podľa počtu odobratých jedál v percentuálnom podiele zo sumy vypočítanej podľa vekovej kategórie (§ 8 Vyhlášky). Príspevok na stravu prevezme osobne rodič alebo dospelá fyzická osoba, ktorá dieťa preberá zo zariadenia. V prípade, že sa dieťa vráti do centra skôr, ako bol dohodnutý termín návratu do zariadenia, rodič alebo fyzická osoba sú povinní príspevok vrátiť. Vrátenie príspevku je možné splátkovým kalendárom (Vid' Smernica centra).

POVINNOSTÍ DIEŤAŤA A MLADÝCH DOSPELÝCH, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ OPATRENIA V CENTRE A POVINNOSTÍ ICH RODIČOV

Povinnosti pre deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vyplývajú z dohodnutých pravidiel, na ktorých tvorbe sa podieľajú deti v spolupráci s vychovávateľmi, prípadne členmi odborného tímu. Pravidlá nie sú striktné dané, sú flexibilné a otvorené zmene. Každá samostatne usporiadaná skupina centra má pravidlá vytvorené a prispôbené aktuálnemu vekovému zloženiu detí. Ako príklad uvádzame odporúčanie pre tvorbu pravidiel pre deti v samostatnej usporiadanej skupine a z nich vyplývajúce povinnosti (Príloha č. 1: Pravidlá každodenného života v centre).

Povinnosti rodičov. Rodič dieťaťa umiestneného v centre (na základe rozhodnutia súdu) má zachované práva v súlade so Zákonom o rodine a Všeobecnou deklaráciou ľudských práv. Zároveň mu z tohto vyplývajú tieto povinnosti:

- prejavovať zamestnancom primeranú úctu a rešpekt. Prípadné nezhody riešiť slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov a akýchkoľvek agresívnych prejavov. V prípade nedodržania tejto povinnosti bude privolaná polícia a následne môže byť ďalší kontakt rodiča s dieťaťom monitorovaný, prípadne obmedzený.
- počas písomného, telefonického alebo osobného kontaktu s dieťaťom rešpektovať pravidlá slušného správania, zachovávať bezpečie a ochranu dieťaťa, nepoužívať vulgarizmy ani iné nevhodné prípadne agresívne formy správania voči dieťaťu. V prípade nedodržania tejto povinnosti bude privolaná polícia a následne môže byť ďalší kontakt rodiča s dieťaťom monitorovaný, prípadne obmedzený.
- navštevovať dieťa upravený (čisto a primerane oblečený), v dobrom zdravotnom stave, bez vplyvu alkoholu alebo iných návykových látok. V prípade nedodržania tejto povinnosti mu nebude umožnený kontakt s dieťaťom.
- platiť výživné na dieťa určené súdom formou mesačnej úhrady na účet Centra pre deti a rodiny Pečeňady (podrobné informácie o forme a spôsobe platby poskytuje sociálna pracovníčka centra pri prvom kontakte s rodičom). Pri nesplnení tejto povinnosti, bude uplatnený nasledovný postup:
 - písomná upomienka – s možnosťou dohody o splátkach
 - pohľadávka postúpená na exekučné konanie
 - trestné oznámenie o neplnení vyživovacej povinnosti
- informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre (osobne, telefonicky, písomne alebo e-mailom). Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.

- informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch. Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.
- zúčastňovať sa prípadových konferencií alebo iných pracovných stretnutí zameraných na riešenie prípadne zlepšenie životnej situácie ich dieťaťa (prípadnú neúčasť vopred ospravedlniť a zdôvodniť). Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.
- spolupracovať s centrom podľa dohodnutých pravidiel a úloh vyplývajúcich z Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Plnenie tejto povinnosti je súčasťou hodnotenia úrovne spolupráce a záujmu rodiča o riešenie životnej situácie dieťaťa.
- oznámiť centru najneskôr tri dni vopred svoj záujem o prevzatie dieťaťa na pobyt vo svojej domácnosti – napr. v prípade, ak sa jedná o víkendový pobyt, je potrebné oznámenie uskutočniť v stredu pred víkendom.
- zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí podľa pokynov pedagogických a odborných zamestnancov centra, ktoré sú v súlade s IPROD a zdravým vývinom dieťaťa (fyzickým, emocionálnym, sociálnym a morálnym). Pri nedodržaní tejto povinnosti bude uplatnený tento postup (podľa závažnosti a stupňa ohrozenia zdravého vývinu dieťaťa):
 - prvé upozornenie ústne
 - upozornenie písomné
 - obmedzenie pobytov dieťaťa v domácom prostredí
- počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie dieťaťa, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (medikamentózna liečba), a pod., ak je to potrebné.
- Zabezpečiť návrat dieťaťa do centra v dohodnutom čase, v prípade, že sa dieťa do centra nevrátilo, centrum je povinné bezodkladne vyzvať rodiča dieťaťa, aby do 24 hodín od vyzvania zabezpečil návrat dieťaťa do centra (§ 53, ods. 5).
- vrátiť preplatok príspevku na stravu dieťaťa, ak sa dĺžka pobytu dieťaťa v domácom prostredí skrátí.

VÝCHOVNÉ PROSTRIEDKY

V podmienkach centra sa snažíme zabezpečiť výchovu detí čo najviac podobnú **prirodzenej rodinnej výchove**. Prioritou je preto umiestňovanie detí do profesionálnych náhradných rodín, kde je im zabezpečená komplexná starostlivosť a výchova v rodinnom prostredí pri súčasnej podpore vzťahov detí s ich vlastnou rodinou. Väčšej časti detí je však v našom centre poskytovaná starostlivosť v samostatne usporiadaných skupinách, kde je najvýraznejší rozdiel v porovnaní s výchovou v rodine v tom, že v jednej skupine je väčší počet detí než v bežnej rodine. Starostlivosť zabezpečujú 6 zamestnancov a striedajúci sa v službách. Pre tieto deti sa snažíme výchovu priblížiť rodine prostredníctvom pravidiel a režimu blízkeho viacpočetnej rodine. Deti sú cielene vedené k spolupatričnosti a vzájomnej pomoci, staršie deti pomáhajú mladším v bežných činnostiach a podobne.

Ako v prostredí samostatne usporiadanej skupiny, tak aj v prostredí profesionálnej náhradnej rodiny **nie sú používané** ako výchovný prostriedok: zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami, sociálne vylúčenie, vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov, zásahov do vonkajšieho vzťahu a nosenia znevažujúceho oblečenia, neodôvodnené zasahovanie do stravovania a iné výchovné prostriedky a postupy práce, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti.

Základným výchovným prostriedkom využívaným pri starostlivosti o deti v našom centre je **výchova pravidlami a dôsledkami**. Pritom dodržiavame tieto kľúčové princípy výchovy:

Individuálny prístup – všetky výchovné prostriedky sú používané primerane veku, zrelosti dieťaťa, jeho povahovým špecifikám, ako aj s ohľadom na závažnosť a úmysel porušenia pravidiel.

Jednotnosť vychovávateľov, resp. profesionálnych náhradných rodičov – obzvlášť pri výchove v samostatne usporiadanej skupine je nevyhnutná spolupráca dospelých, ich vzájomná komunikácia a sledovanie spoločného cieľa.

Dôslednosť – vyvodzovanie dôsledkov aj v zdanlivo banálnych situáciách učí deti niest' zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.

Ako predpokladom efektívnej výchovy zdôrazňujeme **najmä otvorený a dôverný vzťah** medzi „vychovávajúcim“ dospelým a „vychovávaným“ dieťaťom. Za tento vzťah je zodpovedný dospelý (vychovávateľ, profesionálny náhradný rodič) a je budovaný najmä týmito prostriedkami: **príjemné spoločné zážitky, ocenenie a pochvala** (slovná, materiálna, neverbálna – poverenie dôležitou úlohou, možnosť zúčastniť sa kultúrneho alebo športového podujatia s cieľom pozitívnej motivácie a ocenenia,...) v rámci každodenného kontaktu, pri výnimočných udalostiach a v rámci komunitných stretnutí.

V zásade výchovné pôsobenie rozdeľujeme na dve fázy: **prevencia a riešenie samotného výchovného problému**.

1. Výchovná prevencia

- Po príchode do centra je dieťa sprevádzajúcim vychovávateľom, resp. profesionálnym náhradným rodičom (v prípade potreby psychológom) oboznámené s dohodnutými pravidlami a zaužívanými rituálmi a ich významom. Na komunitnom stretnutí je dieťa vyzývané k aktualizácii pravidiel spoločne s ostatnými deťmi.
- Vychovávateľa, resp. profesionálny náhradný rodič cielene a plánovite vyhľadávajú a vytvárajú príležitosti na to, aby bolo dieťa pochválené, ocenené a aby tak bola posilňovaná jeho pozitívna sebahodnota (záujmové aktivity, vyzdvihovanie jeho fungovania v skupine, či rodine, pomoc ostatným deťom, najmä mladším a slabším).
- Psychologičky a sociálne pracovníčky (prípadne externe spolupracujúci odborníci) realizujú skupinové preventívne aktivity zamerané na prevenciu sociálno-patologických javov, posilnenie empatie a tolerance, súdržnosti, komunikačných a interpersonálnych zručností (vrátane riešenia konfliktov, zvládania hnevu a pod.).

2. Riešenie výchovného problému

O výchovnom probléme hovoríme vtedy, keď dôjde k porušeniu dohodnutého pravidla dieťaťom. Pri jeho riešení zvažujeme závažnosť a opakovanie, resp. úmysel porušenia pravidla.

- V prípade, že ide o porušenie pravidla **menej závažné** - neohrozujúce dieťa samotné ani ostatné deti, či dospelých a **vyskytujúce sa prvýkrát**, či neúmyselne:
napr. zanedbanie domácich úloh, nedodržiavanie poriadku, poškodenie majetku, strata cestovného preukazu a iných osobných predmetov, sú uplatňované tieto výchovné prostriedky:
 - Pohovor s vychovávateľom – s cieľom zistenia príčin a usmernenia dieťaťa do budúcnosti s poukázaním na možné dôsledky pri opakovaní porušenia pravidla
 - Psychologická intervencia – umožnenie ventilácie emócií dieťaťa a jeho vedenie k náhľadu na svoje správanie (s ohľadom na vyspelosť dieťaťa)
- V prípade, že ide o porušenie pravidla **menej závažné** - neohrozujúce dieťa samotné ani ostatné deti, ale **opakovane sa vyskytujúce** (napriek predchádzajúcim opatreniam):
 - Vyvodenie dôsledkov vedúcich k tomu, aby sa dieťa naučilo riešiť svoje potreby prijateľným spôsobom a v súlade s pravidlami, aby rozvíjalo svoje sociálne zručnosti (napr. vedenie a zvýšená kontrola dieťaťa vychovávateľom pri domácich a sebaobslužných prácach, príprave na vyučovanie, sprevádzanie dieťaťa, obmedzenie osobného voľna a pod.).
 - Psychologická intervencia – umožnenie ventilácie emócií dieťaťa a jeho vedenie k náhľadu na svoje správanie (s ohľadom na vyspelosť dieťaťa).
- V prípade, že ide o **závažné** porušenie pravidla - ohrozujúce dieťa samotné alebo ostatné deti, či dospelých a **vyskytujúce sa opakovane**, či úmyselne (napr. útek, neskorý návrat do centra, agresívne správanie voči sebe, deťom alebo dospelým, fajčenie resp. užívanie omamných látok a alkoholu, nevhodná komunikácia na

sociálnej sieti, používanie vulgarizmov, krádeže, predčasné sexualizované správanie a pod.), sú uplatňované tieto výchovné prostriedky:

- Zastavenie ohrozujúceho správania – podľa postupov v rizikových situáciách
- Pohovor s vychovávateľom
- Psychologická intervencia
- Pohovor s vedúcim úseku starostlivosti o deti, prípadne riaditeľkou centra
- Vyvodenie **dôsledkov**, ktoré:
 - majú priamu súvislosť so správaním dieťaťa, resp. s porušeným pravidlom
 - sú veku primerané
 - učia dieťa žiaducemu správaniu

V prípade porušenia konkrétnych pravidiel sú využívané tieto výchovné prostriedky:

- V prípade neskorého príchodu z povolenej vychádzky, môže byť použitý výchovný prostriedok – skrátenie nasledujúcej vychádzky o čas neskorého príchodu (dieťa prišlo o hodinu neskôr, ako bolo dohodnuté s vychovávateľom, ďalšia vychádzka bude o hodinu krátená).
- V prípade opakovaného neskorého príchodu z vychádzky, môžu byť použitý výchovný prostriedok – dočasné úplné obmedzenie vychádzky, dĺžka tohto opatrenia zohľadňuje individuálne špecifiká konkrétneho dieťaťa (vek, rozumová a emocionálna vyspelosť) najdlhšie v trvaní jedného týždňa.
- V prípade odmietnutia plnenia si povinností, môže byť použitý výchovný prostriedok - obmedzenie osobného voľna alebo obľúbenej aktivity so súčasným zapojením dieťaťa do zmysluplných činností (spojených s nácvikom potrebných sociálnych, sebaobslužných a pracovných zručností) a presným vymedzením času trvania - najdlhšie v trvaní dvoch týždňov.
- V prípade zistenia nevhodnej komunikácie prostredníctvom sociálnych sietí, prezerania nevhodných internetových stránok, môže byť ako výchovný prostriedok (aj v rámci zabezpečenia ochrany dieťaťa) využité obmedzenie používania internetu či mobilného telefónu so súčasným vymedzením podmienok k návratu obvyklého používania internetu a mobilu. Obmedzenie používania internetu či mobilného telefónu môže byť najdlhšie v trvaní dva týždne. Počas tohto obdobia môže dieťa na kontakt s rodinou a blízkymi osobami využívať pevnú linku v miestnosti sociálneho pracovníka.
- V prípade nerešpektovania zákazu fajčenia alebo poškodenia majetku centra, prípadne svojho osobného vybavenia, môže byť ako výchovný prostriedok poskytnuté vreckové v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet alebo vkladnú knižku dieťaťa.

Ak nebudú použité výchovné prostriedky pre dieťa efektívne a nebude efektívna ani intervencia s psychológom v centre (napr. opakované porušovanie pravidiel, záškoláctvo,

ohrozovanie mravnej výchovy ostatných detí, opakované užívanie návykových látok, ohrozovanie seba a iných detí, a pod...), nadviažeme spoluprácu s psychiatrickou ambulanciou, prípadne inými odborníkmi. Ak ohrozujúce správanie dieťaťa bude i naďalej pretrvávajúť, ďalším stupňom riešenia výchovného problému, bude pobyt v diagnostickom centre v režimovom zariadení. Po skončení diagnostického pobytu budú vo výchovno-vzdelávacom procese dodržiavané a uplatňované odporúčania diagnostického centra. V prípade napr. opakovanej trestnej činnosti bude nasledovať premiestnenie dieťaťa do reedukačného centra na základe rozhodnutia súdu alebo pri závislostiach do resocializačného zariadenia taktiež na základe rozhodnutia súdu.

Predpokladom efektívnej výchovy je aj posilňovanie žiaduceho správania využitím výchovných prostriedkov ako pozitívna spätná väzba, ocenenie, pochvala, udelenie výhody – napr. možnosť predĺženia večierky, predĺžený čas vychádzky, kultúrne akcie – návšteva kina, divadla, koncertu, kúpa vecného daru podľa výberu dieťaťa,...

SPÔSOB POSKYTOVANIA VRECKOVÉHO PODĽA §66 ZÁKONA

Na účely usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu podľa §66 poskytuje mesačne vreckové. Výška vreckového dieťaťa, ktoré je umiestnené v centre na základe pobytového opatrenia súdu a mladého dospelého je mesačne vo výške:

1. 8% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do dovŕšenia 10 rokov veku,
2. 12% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do dovŕšenia 15 rokov veku,
3. 30% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku

Termín vyplácania vreckového je stanovený na **10. deň** v mesiaci. V prípade, že tento deň pripadá na víkend, je vreckové pripravené na prevzatie v piatok pred týmto víkendom. Vreckové preberá poverený vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny od hospodárky a zapíše ho do zošita „Vreckové a vecné dary“. Následne ho odovzdá dieťaťu alebo mladému dospelému, ktorý prevzatie vreckového potvrdí svojim podpisom v prítomnosti svedka. Vreckové dieťaťa umiestneného v profesionálnej náhradnej rodiny je prevedené na účet profesionálneho náhradného rodiča, ktorý vedie evidenciu vreckového rovnako ako vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa alebo mladý dospelý. Pri využívaní vreckového sa dieťaťu poskytuje potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť. Mladý dospelý narába so svojim vreckovým výlučne podľa svojho uváženia a potreby. Súčasťou plánu osamostatnenia sa mladého dospelého je aj zvyšovanie finančnej gramotnosti. V súlade s tým je mladému dospelému poskytované poradenstvo v prípade jeho záujmu. V prípade, že dieťa nie je schopné samostatne narábať s celým vreckovým (napr. s ohľadom na rozumovú úroveň alebo dieťa ešte nevie písať), je vreckové so súhlasom dieťaťa uschované u vychovávateľa, resp. profesionálneho náhradného rodiča, ktorý mu odovzdáva

časť vreckového podľa potreby dieťaťa a je mu nápomocný pri jeho využití. V tomto prípade vychovávateľ, resp. profesionálny náhradný rodič využitie vreckového zdokladuje pokladničným blokom, ktorý zaeviduje v zošite „Vreckové a vecné dary“.

Vreckové je využívané zároveň ako výchovný prostriedok na zvyšovanie finančnej gramotnosti dieťaťa s ohľadom na vek a rozumovú a sociálnu vyspelosť dieťaťa. V súvislosti s tým je možné poskytnúť dieťaťu vreckové aj vo viacerých splátkach v mesiaci, alebo (ak s tým dieťa súhlasí) je možné vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas. Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti. V prípade súhlasu s vytváraním úspor je dieťaťu založený osobný účet.

V odôvodnených prípadoch, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa.

Pri poskytovaní vreckového v nižšej sume ako i pri vyplácaní vreckového vo viacerých čiastkach vychovávateľ samostatnej usporiadanej skupiny, ktorý má na starosti evidenciu a vyplácanie vreckového dieťaťu, primeraným spôsobom vysvetlí dôvody, pre ktoré sa vreckové poskytne vo viacerých splátkach alebo v nižšej sume. Dieťa má možnosť s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto vyplácanie vreckového.

Vychovávatelia samostatne usporiadanej skupiny zhodnotia, či poskytnutie vreckového v nižšej sume ako i pri vyplácaní vo viacerých čiastkach dosiahlo svoj účel a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

Pokiaľ sa dieťa zdržiava mimo centra bez súhlasu (útek), suma vreckového, ustanovená na mesiac sa zníži. Suma, o ktorú sa vreckové zníži je prepočítaná podľa počtu dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo mimo centra (pomerná časť).

POSTUP PRI RIEŠENÍ RIZIKOVÝCH SITUÁCIÍ

Za rizikovú situáciu v centre považujeme:

- útek
- útok dieťaťa na iné dieťa
- útok dieťaťa na dospelého
- sebapoškodzovanie
- spáchanie trestného činu
- príchod dieťaťa pod vplyvom alkoholu prípadne inej návykovej látky
- infekčné ochorenia
- požiar
- závažné zranenie
- poškodzovanie zariadenia v afektívnom záchvate
- únik radiácie

Postup v rizikovej situácii – Útek dieťaťa

Za útek považujeme:

- ak sa dieťa nevráti zo školy po skončení vyučovania alebo odborného výcviku podľa rozvrhu hodín, bez predchádzajúceho udania dôvodu a fyzického zápisu v odovzdávke samostatne usporiadanej skupiny,
- ak sa dieťa nevráti z povolenej vychádzky do určeného času,
- ak dieťa svojvoľne opustí samostatne usporiadanú skupinu, budovu alebo areál centra a nevráti sa.

Opatrenia v prípade neprítomnosti maloletého dieťaťa (brať do úvahy aj možnosť zmeškania autobusového spojenia):

1) Ak sa dieťa nevráti zo školy po skončení vyučovania alebo odborného výcviku podľa rozvrhu hodín, bez predchádzajúceho udania dôvodu a fyzického zápisu v odovzdávke samostatnej skupiny.

- kontaktovať telefonicky dieťa, v prípade ak vlastní mobil a má ho pri sebe,
- kontaktovať políciu a udalosť nahlásiť na najbližšom obvodnom oddelení Policajného zboru (telefónne číslo Obvodného oddelenia policajného zboru vo Vrbovom: **033/7792333** alebo **0961 143 801** a v prípade potreby známe telefónne číslo: **158 alebo 112**),
- pri nahlásení dieťaťa je potrebná jeho aktuálna fotografia, popis oblečenia, adresy miest, kde sa obvykle zdržuje, kontakty na jeho kamarátov, aktuálny zdravotný stav, popis špecifických telesných znamení, iné zvláštnosti na lepšiu identifikáciu dieťaťa,
- poskytnúť adresu a telefonický kontakt, na ktorom bude ohlasovacia osoba zastihnuteľná (Centrum pre deti a rodiny Pečeňady, 922 07 Pečeňady 66, telefónne číslo: 033/2433043 alebo súkromné mobilné číslo ohlasovacej osoby).
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vedenie centra túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámi prokuratúre, príslušnému ÚPSVaR a Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Po splnení ohlasovacej povinnosti službukonajúci vychovávateľ realizuje ďalšie kroky:

- zistiť, či sa dieťa nenachádza v nemocnici (urgentný príjem Fakultnej nemocnice Trnava – telefónne číslo: **033/5938111**, Nemocnica A. Wintera Piešťany – telefónne číslo: **033/7955111**),
- telefonicky zistiť, či sa dieťa nenachádza u príbuzných (na ktorých máme telefonický kontakt),

- telefonicky kontaktovať triednu učiteľku alebo majstra odborného výcviku – vid' telefónne zoznamy získané na začiatku školského roka,
- telefonicky kontaktovať spolužiakov a kamarátov dieťaťa, či nevedia kde sa nachádza,
- zistiť u jeho kamarátov, rovesníkov z centra, aké malo plány, kde a prípadne s kým sa dieťa malo stretnúť.

2) Ak sa dieťa nevráti z povolenej vychádzky do určeného času.

- telefonicky kontaktovať dieťa, ak vlastní mobil a má ho pri sebe,
- kontaktovať políciu a udalosť nahlásiť na najbližšom obvodnom oddelení Policajného zboru (telefónne číslo Obvodného oddelenia policajného zboru vo Vrbovom: **033/7792333** alebo **0961 143 801** a v prípade potreby známe telefónne číslo: **158 alebo 112**),
- pri nahlásovaní dieťaťa je potrebná jeho aktuálna fotografia, popis oblečenia, adresy miest, kde sa obvykle zdržuje, kontakty na jeho kamarátov, aktuálny zdravotný stav, popis špecifických telesných znamení, iné zvláštnosti na lepšiu identifikáciu dieťaťa,
- poskytnúť adresu a telefonický kontakt, na ktorom bude ohlasovacia osoba zastihnuteľná (Centrum pre deti a rodiny Pečeňady, 922 07 Pečeňady 66, telefónne číslo: 033/2433043 alebo súkromné mobilné číslo ohlasovacej osoby).
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vedenie centra túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámi prokuratúre, príslušnému ÚPSVaR a Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Po splnení ohlasovacej povinnosti službukonajúci vychovávateľ realizuje ďalšie kroky:

- zistiť, kde bolo dieťa naposledy a s kým,
- fyzicky preveriť miesto dohodnutej vychádzky s využitím pomoci starších detí (iba v prípade vychádzky realizovanej v obci),
- získanie informácií od ostatných detí alebo rovesníkov z centra, spolužiakov, kamarátov, či nemajú informácie o plánoch nezvestného dieťaťa,
- telefonicky zistiť, či sa dieťa nenachádza u príbuzných (na ktorých máme telefonický kontakt).

3) Ak dieťa svojvoľne opustí samostatnú skupinu, budovu aj areál centra a nevráti sa.

- telefonicky kontaktovať dieťa, ak má pri sebe mobil,
- preveriť, či sa dieťa nenachádza na inej samostatnej skupine, v budove či v areáli detského domova,
- zistiť u rovesníkov z centra, aké malo plány, o čom rozprávalo v posledných dňoch či hodinách, kde a prípadne s kým sa dieťa malo stretnúť,
- kontaktovať políciu a udalosť nahlásiť na najbližšom obvodnom oddelení Policajného zboru (telefónne číslo Obvodného oddelenia policajného zboru vo Vrbovom:

033/7792333 alebo **0961 143 801** a v prípade potreby známe telefónne číslo: **158 alebo 112**),

- pri nahlásovaní dieťaťa je potrebná jeho aktuálna fotografia, popis oblečenia, adresy miest, kde sa obvykle zdržuje, kontakty na jeho kamarátov, aktuálny zdravotný stav, popis špecifických telesných znamení, iné zvláštnosti na lepšiu identifikáciu dieťaťa,
- poskytnúť adresu a telefonický kontakt, na ktorom bude ohlasovacia osoba zastihnuteľná (Centrum pre deti a rodiny Pečeňady, 922 07 Pečeňady 66, telefónne číslo: 033/2433043 alebo súkromné mobilné číslo ohlasovacej osoby).
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vedenie centra túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámi prokuratúre, príslušnému ÚPSVaR a Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Postup v rizikovej situácii – Útok dieťaťa

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu vážnu nehodu medzi deťmi alebo medzi deťmi a zamestnancami centra, kedy dieťa alebo mladý dospelý verbálne alebo fyzicky zaútočí na iné dieťa alebo dospelú osobu, alebo sa takýmto útokom vyhráža:

Opatrenia v prípade útoku maloletého dieťaťa alebo mladého dospelého na iné dieťa alebo zamestnanca:

- prítomný zamestnanec využije **techniky deeskalácie**:

Deeskalácia je taký spôsob správania a komunikácie, ktorý vedie k zníženiu napätia dieťaťa i dospelého. Skladá sa z troch zložiek - vyhodnotenie situácie, komunikácie (verbálne a neverbálne) a taktiky vyjednávania. Pre úspešnú deeskaláciu je nutné, aby si zamestnanec uvedomoval svoje emócie a okolnosti danej situácie, aby ju mohol správne vyhodnotiť.

- pohotovo **vyhodnotí** situáciu a identifikuje spúšťače agresívneho správania, podľa štádia konfliktu zaujme podporný alebo defenzívny prístup,
- zabezpečí ochranu ostatných detí – evakuácia detí do bezpečia a tiež odstráni nadbytočné podnety, či potencionálne spúšťače z prostredie agresora,
- využije **nekontaktné techniky** - verbálnu a neverbálnu komunikáciu, na upokojenie dieťaťa, resp. detí pričom odporúčaný pomer komunikácie je 50 % podporná neverbálna zložka (prístupovanie z uhla; udržiavanie primeraného očného kontaktu, najmä počas počúvania; prikyvovanie hlavou na znamenie pochopenia; hlava naklonená dopredu a ľahko do strany; ruky otvorené a vpred; udržiavanie odstupu 1,2 metra od dieťaťa), 40 % upokojujúci tón a 10 % verbálna zložka (vyhnúť sa **impulzívnej odpovedi**, identifikovať a pomenovať potreby a pocity dieťaťa, pozorne a aktívne počúvať)

- využije **vyjednávacie techniky**, ktorých cieľom je zmeniť konfrontáciu na diskusiu, vyhýba sa vyhrážkam a ultimátam, nastaví hranice, jasne verbalizuje, čo je a nie je možné tolerovať a pridá informáciu aj o dôsledkoch nedodržania hraníc

- pokiaľ nie je efekt deeskalácie dostatočný, prikračuje sa k **d ďalším postupom**: dočasné fyzické obmedzenie dieťaťa (na nevyhnutnú dobu trvania afektu) a podanie adekvátnej prípadnej farmakoterapie podľa odporúčaného dávkovania odborným lekárom (iba u medikovaných detí),
- v prípade pretrvávajúceho afektu zamestnanec privolá RZP (112),
- v prípade pretrvávania ohrozujúcej situácie zamestnanec prítomný dospelý privolá policajnú hliadku (112) alebo požiada iné dieťa resp. mladého dospelého, aby privolal policajnú hliadku,
- po upokojení situácie bezodkladne upovedomí vedenie centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič),
- vychovávateľ následne zaznamená mimoriadnu situáciu do denného záznamu a v prípade, ak je to potrebné, aj do knihy úrazov (samostatne usporiadaná skupina), profesionálny náhradný rodič zaznamená udalosť v mesačnej správe o dieťati

Postup v rizikovej situácii – Sebapoškodzovanie dieťaťa

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy dieťa alebo mladý dospelý fyzicky realizuje aktivity smerujúce k poškodeniu jeho zdravia, či života (pokus o samovraždu, sebadeštruktívne správanie), alebo sa takouto aktivitou vyhráža.

Opatrenia v prípade sebapoškodzujúceho správania dieťaťa alebo mladého dospelého:

- prítomný dospelý sa snaží upokojiť dieťa – zabrániť sebapoškodzovaniu, upokojujúci hlas, fyzický kontakt, rozptýlenie pozornosti, odobratie nebezpečného predmetu dieťaťu
- poskytnutie prvej pomoci (v prípade potreby)
- v prípade pretrvávajúceho správania prítomný dospelý (alebo požiada inú dospelú osobu alebo dieťa) zavolá číslo 112 a požiada o pomoc políciu a RZP
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vychovávateľ následne zaznamená mimoriadnu situáciu do denného záznamu a vypracuje podrobný záznam o mimoriadnej situácii, ktorú predloží vedeniu centra (samostatne usporiadaná skupina)
- profesionálny náhradný rodič zaznamená udalosť v mesačnej správe o dieťati

Postup v rizikovej situácii – Závažné zranenie dieťaťa

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy dieťa alebo mladý dospelý utrpí vážny úraz, ohrozujúci jeho život či ďalší vývin:

Opatrenia v prípade závažného zranenia maloletého dieťaťa či mladého dospelého:

- prítomný dospelý poskytne zranenému prvú pomoc
- prítomný dospelý privolá RZP (112) alebo požiadá iné dieťa alebo dospelého, aby privolali túto pomoc a zabezpečí sprevádzanie dieťaťa do nemocnice
- bezodkladné upovedomenie riaditeľky centra alebo povereného zástupcu (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vychovávateľ následne zaznamená mimoriadnu situáciu do denného záznamu a knihy úrazov (samostatne usporiadaná skupina)
- profesionálny náhradný rodič zaznamená udalosť v mesačnej správe o dieťati
- v prípade hospitalizácie túto skutočnosť bezodkladne oznámi sociálna pracovníčka zákonnému zástupcovi maloletého dieťaťa a pracovníkovi príslušného ÚPSVaR.

Postup v rizikovej situácii – Poškodzovanie zariadenia centra, resp. profesionálnej rodiny v afektívnom záchvate

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy dieťa alebo mladý dospelý úmyselne, resp. v afektívnom záchvate poškodzuje zariadenie centra alebo profesionálnej rodiny.

Opatrenia v prípade poškodzovania zariadenia centra v afektívnom záchvate

- prítomný dospelý zabezpečí ochranu ostatných detí - evakuácia detí do bezpečia
- prítomný dospelý sa snaží upokojiť dieťa - odstránenie nadbytočných podnetov, upokojujúci hlas, fyzický kontakt, rozptýlenie pozornosti, odobratie nebezpečného predmetu dieťaťu
- poskytnutie prvej pomoci (v prípade potreby)
- v prípade pretrvávania ohrozujúcej situácie prítomný dospelý privolá policajnú hliadku (158, 112) a v prípade pretrvávajúceho správania prítomný dospelý privolá RZP (112) alebo požiadá iné dieťa, aby privolalo túto pomoc.
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič)
- vychovávateľ následne zaznamená mimoriadnu situáciu do denného záznamu a knihy úrazov (samostatne usporiadaná skupina)
- profesionálny náhradný rodič zaznamená udalosť v mesačnej správe o dieťati

Postup v rizikovej situácii – príchod dieťaťa pod vplyvom alkoholu prípadne inej návykovej látky

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy je u dieťaťa alebo mladého dospelého zistené užitie alkoholu alebo inej omamnej látky.

Opatrenia v prípade zisteného užitia alkoholu prípadne inej omamnej látky dieťaťom či mladým dospelým:

- posúdenie stavu maloletého dieťaťa alebo mladého dospelého a poskytnutie prvej pomoci v prípade potreby alebo zavolanie RZP (112)
- v prípade podozrenia z požitia alkoholu alebo omamných látok vychovávateľ uskutoční kontrolu prostredníctvom testera na zistenie alkoholu v dychu alebo prostredníctvom jednorazového testu na zistenie prítomnosti omamnej látky v moči
- v prípade odmietnutia testu sa stav dieťaťa alebo mladého dospelého klasifikuje ako pozitívny
- vychovávateľ následne urobí záznam z vykonaného testu za prítomnosti ďalšieho svedka
- upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny náhradný rodič) – bezodkladne v prípade, ak je dieťa hospitalizované
- profesionálny rodič zaznamená udalosť v mesačnej správe o dieťati

Postup v rizikovej situácii – spáchanie trestného činu

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy je zistené podozrenie na spáchanie trestného činu dieťaťom alebo mladým dospelým, alebo bol tento trestný čin spáchaný na dieťati (napr. krádež, sexuálne zneužívanie, prechovávanie omamných látok, telesné a psychické týranie, zanedbávanie, ...) – podľa trestného zákona

Opatrenia v prípade zisteného podozrenia na spáchanie trestného činu:

- zabezpečenie krízovej intervencie obeti trestného činu v prípade potreby (akútnosť, závažnosť činu, vek dieťaťa a jeho rozumová vyspelosť, psychický stav dieťaťa)
- bezodkladné upovedomenie vedenia centra o tejto udalosti (vychovávateľ samostatnej skupiny) alebo sociálneho pracovníka centra (profesionálny rodič)
- súčasné oznámenie trestného činu na polícii (vedenie centra) a orgáne SPODaSK
- vedenie centra túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámi prokuratúre, príslušnému ÚPSVaR a Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Postup v rizikovej situácii – zistenie akútneho infekčného ochorenia

Za rizikovú situáciu považujeme situáciu, kedy je zistené akútne infekčné ochorenie u dieťaťa alebo mladého dospelého alebo inej dospelšej osoby (napr. hepatitída, salmonelóza, svrab, varicella a iné infekčné ochorenia,...).

Opatrenia v prípade zisteného akútneho infekčného ochorenia:

- zabezpečenie lekárskeho ošetrovania postihnutej osobe
- izolácia postihnutej osoby
- realizácia preventívnych opatrení voči ostatným deťom podľa pokynov lekára a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trnave

Postup v rizikovej situácii – požiar, ohlásený únik radiácie a iné

Presný postup evakuácie pri požiari je rozpracovaný v IN BOZPaPO. V prípade úniku radiácie postupujeme podľa pokynov miestneho rozhlasu a takisto aj v prípade akejkoľvek prírodnej katastrofy.

PRÍPRAVA NA VYKONÁVANIE PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI

Centrum zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou. Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené zákonom č. 305/2005 Zb. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov a Vyhláškou č. 103/2018 Zb. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia tohto zákona.

Cieľom prípravy je sprostredkovať a zabezpečiť záujemcovi potrebnú kvalifikáciu pre vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, t. j. zabezpečenie starostlivosti o dieťa, umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu, vo svojom domácom a rodinnom prostredí.

Kritériá potrebné pre prijatie do pracovného pomeru na pozíciu profesionálny náhradný rodič (ďalej len „PNR“):

- 1) Kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa (podľa Vyhlášky č. 103/2018 Z. z., § 15, ods. 1):
 - a) nižšie stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie,
 - b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.
- 2) Rozsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej rodinnej starostlivosti je:
 - a) 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie,
 - b) 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie,
 - c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa §16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 - zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa §5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,

- manžela/manželku profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max 10% z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenie a pod.). Manžel/manželka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa 21 hodín prípravy (so zameraním na témy: vývinové štádia dieťaťa a jeho potreby, príchod a odchod dieťaťa, strata a trauma, profesionálna náhradná rodina ako systém). Obdobný postup odporúčame aj voči partnerovi záujemcu, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky:

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady vo vopred dohodnutých termínoch (náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si zabezpečuje záujemca z vlastných zdrojov).

V roku 2024 plánujeme realizovať prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v termíne:

1) 18. 09. – 30. 11. 2024

Zloženie tímu, ktorý realizuje prípravu:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (podľa Vyhlášky č. 103/2018 Z.z., §16 ods.3),
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca,
- k vyššie uvedenému realizačnému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra),
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

Príprava sa realizuje skupinovú (resp. kombinovanú) formou, pričom odporúčaný počet záujemcov/ účastníkov prípravy je 5 až 12 osôb v skupine. Dĺžka trvania prípravy je najdlhšie 3 mesiace od jej začatia.

Povinná dokumentácia:

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a písomné informácie o podmienkach vykonania prípravy
- Prezenčná listina a výkaz
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je zhotovené po jej ukončení

Obsah prípravy:

Príprava má teoretickú a praktickú (zážitkovú) časť. Odporúčaný pomer teoretickej časti prípravy (poskytnutie základných informácií) a praktickej časti prípravy (návik praktických zručností) je 40% - 60%.

Príprava na vykonávanie na profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

1. Poskytnutie základných informácií o

- c) právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
- d) výchovných opatreniach, formách náhradnej starostlivosti, ich význame a dôsledkoch,
- e) psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a vývinových potrebách dieťaťa,
- f) potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré bolo zanedbávané, týrané, sexuálne zneužívané,
- g) právach dieťaťa v náhradnej starostlivosti,
- h) právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča.

2. Návik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50% z celkového počtu hodín prípravy so zameraním na:

- a) identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- b) vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- i) prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
- j) komunikačné zručnosti,
- k) rozvoj výchovných zručností,
- l) riešenie záťažových situácií v rodine,
- m) tímovú spoluprácu s odborníkmi.

Po ukončení prípravy vypracuje centrum písomné zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu účastníka o získanie informácií a zhodnotenie spolupráce pri náviku zručností v rámci prípravy,
- b) zhodnotenie motivácie účastníka na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu

Prílohy

Príloha č. 1: Pravidlá každodenného života v centre

Príloha č. 2: Manuál „Vitaj medzi nami“

Príloha č. 3: Organizácia pracovného dňa v samostatne usporiadanej skupine, v sobotu, v nedeľu a vo sviatok

Príloha č. 4: Odporúčané kontakty pomoci pre deti

Príloha č. 5: Odporúčania týkajúce sa bezpečnosti na internete pre deti a vychovávateľov v Centre pre deti a rodiny

Príloha č. 1:

PRAVIDLÁ KAŽDODENNÉHO ŽIVOTA V CENTRE

1. Rešpektujem zákaz fajčenia a užívania omamných látok.
2. Rešpektujem zákaz fyzického a psychického násillia (bitky, šikana).
3. Rešpektujem pokyny všetkých zamestnancov detského domova a najmä svojich vychovávateľov.
4. K dospelým v detskom domove sa správam slušne a pravidlá slušného správania dodržiavam aj na akciách mimo zariadenia.
5. Všetkých zamestnancov centra oslovujem „ujjo“ a „teta“.
6. Rešpektujem ostatné deti bez ohľadu na vek, pohlavie, vzdelanie,....
7. Prejavujem úctu k dospelým aj deťom, nepoužívam vulgárne výrazy medzi deťmi ani pred vychovávateľmi a ostatnými zamestnancami centra.
8. Svoj názor vyjadrujem úprimne a s ohľadom na druhých, vypočujem si a rešpektujem aj názor druhých.
9. Starám sa o svoje osobné veci, udržiavam ich v čistote a poriadku.
10. Nosím iba vlastné šatstvo a obuv. Osobné veci iných detí si požičiavam so súhlasom majiteľa.
11. Pre vlastnú bezpečnosť a zdravie nosím v budove prezuvky.
12. Po príchode do budovy si vychádzkovú obuv uložím do botníka.
13. Po príchode zo školy cestovný preukaz (čipovú kartu) odkladám na určené miesto.
14. Starám sa o poriadok a čistotu spoločných priestorov a spoločného vybavenia v samostatne usporiadanej skupine i v celom centre, dodržiavam pridelené služby a pravidlá udržiavania poriadku.
15. Šetrne zaobchádzam so zariadením v spoločných priestoroch centra aj v samostatne usporiadanej skupine (nábytok, kuchynské riady...).
16. Dbám na šetrenie vodou a energiami.
17. Dodržiavam bezpečnostné pokyny pri manipulácii s elektroinštaláciou (elektrospotrebiče vypínam zo zástrčky šetrne - vysávač, rýchlovarná kanvica, el. sporák).
18. Dodržiavam zásady osobnej hygieny a zdravotných opatrení.
19. Vážim si svoje zdravie, a preto rešpektujem rady lekárov (nosenie okuliarov, zubného aparátu).
20. Dodržiavam časovú organizáciu na skupine.
21. Na vyučovanie sa pripravujem v izbe. Pripravím si školské pomôcky podľa rozvrhu.
22. Hre a záľubám sa venujem až po splnení povinností.
23. Dodržiavam dohodnutý čas pri práci a hre s počítačom.
24. Areál detského domova opúšťam iba so súhlasom vychovávateľa, ktorého informujem o mieste a účelu vychádzky.
25. Dodržiavam včasné návraty z vychádzok.
26. Pri návštevách na izbách rešpektujem ostatné deti a nenarušujem ich činnosť.
27. Na návštevu do izby môžem pozvať okrem ostatných detí aj priateľov, rodičov a spolužiakov.
28. Deti na ostatných skupinách navštevujem najneskôr do 19,00.
29. Mobilný telefón a iné elektronické zariadenia večer odovzdám pomocnej vychovávateľke v dohodnutom čase.
30. O zmene telefónneho čísla informujem svojho vychovávateľa.
31. Som si vedomý/á toho, že za príkladné úsilie a výsledky pri plnení povinností alebo za príkladný čin mi môže byť udelená odmena.

Už pri oboznamovaní s pravidlami, je dieťa vopred upozornené na možné dôsledky vyplývajúce z porušenia týchto pravidiel. Dôsledky sú individuálne a zohľadňujúce vek dieťaťa, jeho rozumovú vyspelosť ako aj závažnosť či opakované porušenie pravidla. Dôsledok má zohľadňovať V prípade potreby je možné pravidlá meniť a prispôbiť potrebám detí a aktuálnej situácii.

POVINNOSTI POČAS DŇA:

ZÁSADY OSOBNEJ HYGIENY

- Ruky mydlom si umývam vždy pred jedlom a po použití toalety a v prípade potreby.
- Po príchode zo školy sa prelečiem do domáceho oblečenia, školské oblečenie si uložím.
- Každý večer sa osprchujem, vyčistím si zuby. Vlasy si umyjem v dohodnutých dňoch v týždni.
- Dbám na hygienu nechtov na rukách i nohách.
- Preventívne si dám vyčesať vlasy vychovávateľovi.

ZÁSADY UDRŽIAVANIA PORIADKU

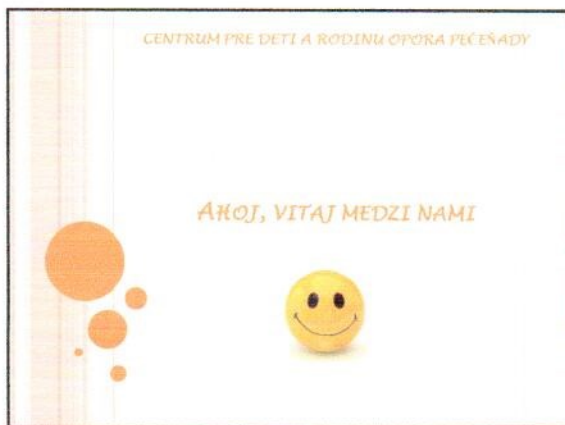
- Ráno si uložím posteľnú bielizeň, posteľ prikryjem poťahom (dekou).
- Vysávam každý deň.
- V rámci služby dodržiavam pravidlá určené pre upratanie prideleného úseku.
- Izbu upratujem podľa potreby aj mimo pravidelného upratovania, snažím sa udržiavať poriadok v skrinách a písacom stolíku.
- Pri sobotňajšom upratovaní utieram prach na poličkách, obložení, stolíky, parapetnej doske, povysávam izbu, uložím si skriňu so šatstvom a písací stolík.

ZÁSADY STOLOVANIA

- Na raňajky prichádzam po hygiene a oblečený v domácom alebo školskom oblečení.
- Pri jedení používam kompletný príbor.
- Počas víkendov a sviatkov stolujem spoločne s ostatnými v jedálni.
- Stolujem iba vo vyhradenom priestore (jedáleň) – nie na izbe.
- Pri jedení nerozprávam.

PRAVIDLÁ SLUŠNÉHO SPRÁVANIA

- Pri vstupe do miestnosti aj pri odchode pozdravím.
- Pri stretnutí s dospelým pozdravím ako prvý.
- Pri prednesení požiadavky používam slovko „prosím“ a „ďakujem“.
- Pred vstupom do zatvorenej miestnosti najskôr zaklopem a čakám na povolenie vstupu.

Prichádzaš do Centra pre deti a rodinu Opora v Pečeňadoch.

Ako sa cítiš?

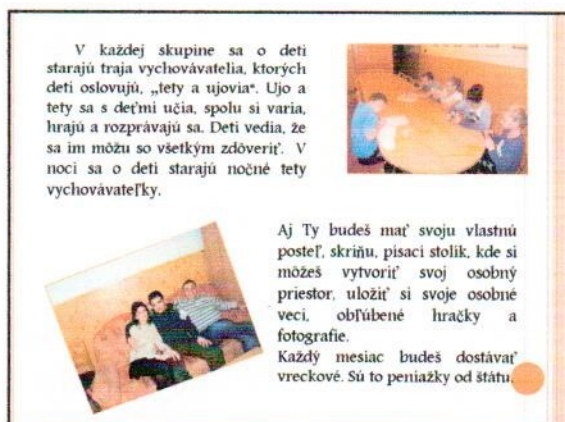
Možno si vystrašená, zmätená, nikoho tu nepoznáš...
Je to tak v poriadku, že sa tak cítiš. Každý sa tak cíti, keď sa ocitne v novom prostredí.

Budeme robiť všetko, čo bude v našich silách, aby si sa tu cítila čo najlepšie.

Práve to je našim najväčším želaním.

Budeme sa snažiť vytvoriť pre Teba domov, kde sa budeš cítiť v bezpečí.

Aby sme sa navzájom lepšie spoznali, na nasledujúcich stranách Ti v skratke naše centrum predstavíme.

Ako to v skupine funguje?

Po príchode zo školy sa deti naobedujú, oddýchnu si a napíšu si domáce úlohy, s ktorými im pomáhajú ujo vychovávateľ alebo teta vychovávateľka.

Po naučení sa venujú záujmom, ako je hranie futbalu, volejbalu, hra na PC, spoločenské hry alebo činnostiam, ako je výtvarná výchova, ručné práce, práca v záhradke.

Deti sa spolu s vychovávateľmi tiež učia pripravovať jedlá, učia sa variť, upratujú si izby a spoločné priestory.

V skupinách tiež platia pravidlá, na ktorých sme sa spoločne dohodli s deťmi a tým, že ich dodržiavame, lepšie sa nám navzájom spolupracuje.

Jedna samostatne usporiadaná skupina je v rodinnom dome v Trebatiaciach neďaleko Piešťan.

Okrem toho sú niektoré deti umiestnené v domácnosti tety, ktoré sa volajú „profesionálne maminy“. Sú tu väčšinou malé deti do 6 rokov.

UJOVIA A TETY, KTORÍ PRACUJÚ V CENTRE, SÚ ZAMESTNANCI CENTRA. MÔŽEŠ SA NA KOHOKOJEVĚK OBRÁTIŤ, AK TO BUDEŠ POTREBOVAŤ.

Pani riaditeľka sa stará o to, aby všetko v centre fungovalo na jednotku.

Volá sa *Evka Martinkovičová*.

Svoju pracovňu má v riaditeľni, kam, ak by si potrebovala, sa pani riaditeľke Evke dovoláš na telefónne číslo.

033/243 30 42.

V prípade, že by pani riaditeľka nebola prítomná v centre, môžeš sa obrátiť na uja *Jozka Polosa*, ktorý je zástupcom pani riaditeľky.

Ďalšími zamestnancami centra sú teta *Evka Komárňanská* a teta *Andrejka Jurišová*.

Sú to tety *sociálne pracovníčky*.

Tety Evka a Andrejka Ti uľahčia kontakty s ľuďmi, ktorých máš rada a pripravia Ti každý mesiac vreckové. Nájdeš ich v kancelárii na prizemí budovy.

Telefónne číslo, na ktoré sa im dovoláš alebo Tvoji príbuzní a blízki, je, **033/243 30 41**.

Okrem nich, v kanceláriách nájdeš aj tetu *Majku* a tetu *Alenku*. Sú to tety, ktoré narábajú s peniazkami.

Spolu s nimi je v kancelárii teta *Darinka*, ktorá je našou tetou hospodárkou a stará sa o všetok majetok nášho centra.

Teta *Katka* je pomocnou vychovávateľkou. S deťmi chodí k lekárovi, ak je to potrebné. Učí sa s nimi v jednotlivých skupinách. Stará sa o zdravie všetkých detí.

Ak Ti je smutno, máš nejaký problém, ktorý nevieš sama vyriešiť alebo Ťa niečo trápi, môžeš prísť za tetami psychologičkami. V domove máme dve psychologičky, ktoré sa venujú deťom. Tetu *Andrejku Hudekovú* a tetu *Luciku Bokorovú*. Veľmi rady a ochotne Ti budú venovať čas a porozprávajú sa s Tebou.

V centre máme aj psychologičku, tetu *Veroniku Hubaľovú*, ktorá pomáha rodinám detí umiestnených v centre.

Ak by si mala nejaký problém v centre, v škole alebo s inými deťmi alebo Ti niekto ubližuje, môžeš sa obrátiť aj na uja *Jozka Polasa*, ktorý je v centre nápomocný nielen pre deti, ale aj pre vychovávateľov a ostatných zamestnancov centra. Veľmi rád Ti pomôže.

Na koho sa môžeš tešiť?

Po príchode do skupiny sa o Teba postará teta vychovávateľka.

V skupine Ťa budú čakať ostatné deti, ktoré budú teraz Tvoji noví kamaráti.

Ak by Ťa čokoľvek zaujímalo, ujo vychovávateľ alebo teta vychovávateľka Ti radi zodpovedajú na Tvoje otázky.

Zároveň Ťa informujú o možnostiach, na koho sa môžeš obrátiť, keď Ťa bude niečo trápiť.

AKO SA MÔŽEŠ KONTAKTOVAŤ SO SVOJIMI BLÍZKYMI?

Ak by si chcela zavolať svojim blízkym, môžeš použiť nielen svoj telefón (ak ho vlastníš), ale aj pevnú linku vo „vychoške“ v sprievode Tvojej tety alebo uja. A tiež môžeš využiť telefón v kancelárii sociálnych pracovníčok.

Máš možnosť sa stretávať so svojimi blízkymi, stretnutie Ti pomôžu vybaviť tety sociálne, teta Andrejka Jurišová a teta Evka Komárňanská.

BUDEME SA VEĽMI TEŠIŤ, AK SA TI BUDE MEDZI NAMI TACIŤ ☺

AKOJ, VITAJ MEDZI NAMI

Prichádzaš do Centra pre deti a rodinu Opora v Pečeňadoch.

Ako sa cítiš?

Možno si vystrašený, zmätený, nikoho tu nepoznáš...
Je to tak v poriadku, že sa tak cítiš. Každý sa tak cíti, keď sa ocitne v novom prostredí.

Budeme robiť všetko, čo bude v našich silách, aby si sa tu cítil čo najlepšie.

Práve to je našim najväčším želaním.

Budeme sa snažiť vytvoriť pre Teba domov, kde sa budeš cítiť v bezpečí.

Aby sme sa navzájom lepšie spoznali, na nasledujúcich stranách Ti v skratke naše centrum predstavíme.

Kde si?

Naše centrum sa nachádza v malej obci Pečeňady. Je to malá dedinka, nachádzajúca sa v blízkosti Trnavy a Piešťan s približne 500 obyvateľmi.

V tejto budove kaštieľa sa nachádzajú tri samostatne usporiadané skupiny, ktoré deti volajú „naša skupina“. V každej skupine je približne 9 detí, ktoré sú rozdelené na izbách. V každej skupine sa nachádzajú okrem izieb detí, obývačka, kuchyňa s jedálňou a kúpeľňa s WC pre dievčatá a pre chlapcov.

Čo ťa čaká?

Čaká ťa nové prostredie, nová izba, noví ľudia, tety a ujoovia, noví kamaráti, nová škola, nové zážitky.

V každej skupine sa o deti starajú traja vychovávateľa, ktorých deti oslovujú „tety a ujoovia“. Ujo a tety sa s deťmi učia, spolu si varia, hrajú a rozprávajú sa. Deti vedia, že sa im môžu so všetkým zveriť. V noci sa o deti starajú nočné tety vychovávateľky.

Aj Ty budeš mať svoju vlastnú posteľ, skriňu, písací stolík, kde si môžeš vytvoriť svoj osobný priestor, uložiť si svoje osobné veci, obľúbené hračky a fotografie.

Každý mesiac budeš dostávať vreckové. Sú to peniažky od štátu.

V areáli centra sa nachádza aj ihrisko, kde si môžeš zahrať rôzne hry s loptou, volejbal, vybíjanú, futbal, aj s ostatnými deťmi.

Spoločne s deťmi sa staráme o kvetinové záhony a záhradku, kde si sami dopestujeme vlastnú zeleninku a kvety. Pri záhradke sa nachádza malý hospodársky dvor s hydinou. Ak budeš mať chuť, môžeš sa o zvieratka starať aj Ty.

Je tu krásny veľký park, kde sa nachádzajú rôzne druhy stromov. Rovnako je tu aj ohnisko, pri ktorom v lete zažijeme pekné spoločné chvíle pri opekačke.

Ako to v skupine funguje?

Po príchode zo školy sa deti naobedujú, oddýchnu si a napíšu si domáce úlohy, s ktorými im pomáhajú ujo vychovávateľ alebo teta vychovávateľka.

Po naučení sa venujú záujmom, ako je hranie futbalu, volejbalu, hra na PC, spoločenské hry alebo činnosti, ako je výtvarná výchova, ručné práce, práca v záhradke.

Deti sa spolu s vychovávateľmi tiež učia pripravovať jedlá, učia sa variť, upratujú si izby a spoločné priestory.

V skupinách tiež platia pravidlá, na ktorých sme sa spoločne dohodli s deťmi a tým, že ich dodržiavame, lepšie sa nám navzájom spolupracuje.

Jedna samostatne usporiadaná skupina je v rodinnom dome v Trebaticiach neďaleko Piešťan.

Okrem toho sú niektoré deti umiestnené v domácnosti tiet, ktoré sa volajú „profesionálne maminy“. Sú tu väčšinou malé deti do 6 rokov.

UJOVIA A TETY, KTORÍ PRACUJÚ V CENTRE, SÚ ZAMESTNANCI CENTRA. MÔŽEŠ SA NA KOHOKOĽVEK OBRÁTIŤ, AK TO BUDEŠ POTREBOVAŤ.

Pani riaditeľka sa stará o to, aby všetko v centre fungovalo na jednotku.

Volá sa *Evička Martinkovičová*.

Svoju pracovňu má v riaditeľni, kam, ak by si potreboval, sa pani riaditeľke Evke dovoláš na telefónne číslo.

033/243 30 42.

V prípade, že by pani riaditeľka nebola prítomná v detskom domove, môžeš sa obrátiť na uja *Jozka Polisa*, ktorý je zástupcom pani riaditeľky.

Ďalšími zamestnancami centra sú teta *Evička Komaňanská* a teta *Andrejka Jurišová*.

Sú to tety *sociálne pracovníčky*.

Tety Evka a Andrejka Ti uľahčia kontakty s ľuďmi, ktorých máš rád a pripravia Ti každý mesiac vreckové. Nájdeš ich v kancelárii na prizemí budovy.

Telefónne číslo, na ktoré sa im dovoláš alebo Tvoji príbuzní a blízki, je, 033/243 30 41.

Okrem nich, v kanceláriách nájdeš aj tetu *Majku* a tetu *Alenku*. Sú to tety, ktoré narábajú s peniažkami.

Spolu s nimi je v kancelárii teta *Dariuška*, ktorá je našou tetou hospodárkou a stará sa o všetok majetok centra.

Teta *Katka* je pomocnou vychovávateľkou. S deťmi chodí k lekárovi, ak je to potrebné. Učí sa s nimi na jednotlivých skupinách. Stará sa o zdravie všetkých detí.

Ak Ti je smutno, máš nejaký problém, ktorý nevieš sám vyriešiť alebo Ťa niečo trápi, môžeš prísť za tetami psychologičkami. V domove máme dve psychologičky. Tetu *Andrejku Huďekovú* a tetu *Lúcku Bokorovú*. Veľmi rady a ochotne Ti budú venovať čas a porozprávajú sa s Tebou.

V centre máme aj psychologičku, tetu *Veroniku Hulsáčovú*, ktorá pomáha rodinám detí umiestnených v centre.

Ak by si mal nejaký problém v centre, v škole alebo s inými deťmi, alebo Ti niekto ubližuje, môžeš sa obrátiť aj na uja *Jozka Poláka*, ktorý je v centre nápomocný nielen pre deti, ale aj vychovávateľov a ostatných zamestnancov centra. Veľmi rád Ti pomôže.

Na koho sa môžeš tešiť?

Po príchode do skupiny sa o Teba postará teta vychovávateľka.

V skupine Ťa budú čakať ostatné deti, ktoré budú teraz Tvoji noví kamaráti.

Ak by Ťa čokoľvek zaujímalo, ujo vychovávateľ alebo teta vychovávateľka Ti radi zodpovedajú na Tvoje otázky.

Zároveň Ťa informujú o možnostiach, na koho sa môžeš obrátiť, keď Ťa bude niečo trápiť.

AKO SA MÔŽEŠ KONTAKTOVAŤ SO SVOJIMI BLÍZKYMI?

Ak by si chcel zavolať svojim blízkym, môžeš použiť nielen svoj telefón (ak ho vlastníš), ale aj pevnú linku vo „vychoške“ v sprievode Tvojej tety alebo uja. A tiež môžeš využiť telefón v kancelárii sociálnych pracovníčok.

Máš možnosť sa stretávať so svojimi blízkymi, stretnutie Ti pomôžu vybaviť tety sociálne, teta Andrejka Jurišová a teta Evka Komárňanská.

BUDEME SA VEĽMI TEŠIŤ, AK SA TI BUDE MEDZI NAMI
PÁČIŤ ☺

Príloha č. 3: Organizácia pracovného dňa, soboty, nedele a sviatkov

ORGANIZÁCIA PRACOVNÉHO DŇA V SAMOSTATNE USPORIADANEJ SKUPINE

pred 6,00	Budíček detí na stredných a odborných školách podľa potreby
•6,00	Vstávanie detí
•6,10-6,30	Ranná hygiena (<i>umyjem si ruky, tvár, zuby</i>), obliekanie
•6,30-6,50	Vetranie izieb, upratovanie postelí a izieb (<i>uložím si posteľnú bielizeň, posteľ prikryjem poťahom</i>)
•6,50-7,15	Raňajky (<i>na raňajky prichádzam po hygiene a oblečený</i>), upratanie po raňajkách
•7,15-7,25	Príprava detí na odchod do MŠ a ZŠ
•7,25	Odchod do MŠ a ZŠ
•8,00-12,00	Dopoludňajšie vyučovanie detí 1.stupňa ZŠ
•12,00-12,45	Príchod detí 1.stupňa ZŠ (<i>individuálne rozhovory s vychovávateľom, po príchode zo školy si dôkladne umyjem ruky mydlom</i>)
•12,45-13,15	Obed detí 1.stupňa ZŠ
•13,15-13,30	Prezlečenie detí 1.stupňa ZŠ do domáceho šatstva a uloženie školského šatstva
•8,00-13,45	Dopoludňajšie vyučovanie detí 2.stupňa ZŠ
•13,45-14,15	Obed detí 2.stupňa ZŠ
•14,15-14,30	Prezlečenie detí 2.stupňa ZŠ do domáceho šatstva a uloženie školského šatstva
•14,30-15,45	Príprava na vyučovanie v poradí ako prišli deti zo školy, aby bol dodržaný primeraný odpočinok medzi vyučovaním a prípravou na vyučovanie (<i>na vyučovanie sa pripravujem v izbe, pripravím si školské pomôcky podľa rozvrhu</i>)
•15,00-15,30	Vyzdvihnutie detí z MŠ (<i>individuálne rozhovory s vychovávateľom, po príchode si ruky dôkladne umyjem mydlom</i>)
•15,45-16,10	Olovrant
•16,10-17,45	Rekreačná a záujmová činnosť (<i>pri hre rešpektujem ostatné deti, nepoužívam</i>

	<i>vulgárne výrazy</i>), pracovná činnosť vonku. Deti stredných odborných škôl a učilišť samoštúdium na nasledujúci deň
•17,45-18,30	Príprava večere, večera (<i>príprava stolovania, počas večere dodržiavam zásady správneho stolovania, pri jedení používam kompletný príbor</i>)
•18,30-19,15	Upratovanie kuchyne, rozdelenie úloh na skupine, úseky v budove <i>(v rámci služby dodržiavam pravidlá určené pre upratanie prideleného úseku)</i> , Upratanie izby (<i>vysávam každý deň, udržiavam si poriadok v skrini a písacom stolíku</i>), príprava postelí, šatstva na ráno. Podľa ročného obdobia pobyt detí vonku.
•19,15-19,45	Večerná hygiena detí mladšieho školského veku (<i>každý večer sa osprchujem, vyčistím si zuby, operiem si ponožky</i>)
•19,45-20,15	Večerná hygiena starších detí (<i>každý večer sa osprchujem, vyčistím si zuby, operiem si ponožky</i>)
•19, 45-20,00	Večerná komunita (<i>Čo pozitívne som počas celého dňa zažil/a?</i>)
•20,00	Osobné voľno detí, hry, sledovanie televíznych novín, televízneho programu
•21,30	Odovzdanie mobilného telefónu a prenosnej elektroniky vychovávateľke
•20,00-21,30	Ukladanie detí na spánok, nočný klud
•21,30 – 22,00	Príprava na večierku a nočný klud detí navštevujúcich stredné odborné školy a odborné učilišťa

ORGANIZÁCIA DŇA V SAMOSTATNE USPORIADANEJ SKUPINE V SOBOTU

•8,30-9,00	Vstávanie detí
•9,00-9,15	Ranná hygiena (<i>umyjem si ruky, tvár, zuby</i>), obliekanie
•9,15-9,45	Raňajky (<i>na raňajky prichádzam po hygiene a oblečený</i>), rozdelenie úloh na dopoludnie
•9,45-12,00	Príprava obeda, individuálne upratovanie izieb (<i>utriem prach na poličkách, obložení, stolíky, parapetnú dosku, povysávam izbu, uložím si skriňu so šatstvom a písací stolík</i>), upratanie spoločných priestorov na skupine, v budove. Pracovná činnosť vonku
•12,00-12,30	Obed (<i>príprava stolovania, počas obeda dodržiavam zásady správneho stolovania, pri jedení používam kompletný príbor</i>)
•12,30-13,30	Upratanie kuchyne, prípadne jedálne, odpočinok detí
•13,30-14,30	Pracovná činnosť – úprava okolia detského domova
•14,30-16,00	Záujmová činnosť detí – pohybové, loptové hry na ihrisku, hry podľa výberu detí (<i>pri hre rešpektujem ostatné deti, nepoužívam vulgárne výrazy</i>)
•16,00-16,15	Olovrant
•16,15-18,00	Rekreačno-záujmová činnosť detí podľa ich výberu, osobné voľno detí, príprava večere
•18,00-18,30	Večera (<i>počas večere dodržiavam zásady správneho stolovania, pri jedení používam kompletný príbor</i>)
•18,30-19,15	Upratanie kuchyne, úseky v budove, úprava skupín a izieb podľa potreby, príprava postelí. Podľa ročného obdobia pobyt detí vonku

•19,15-19,45	Večerná hygiena detí (<i>osprchujem sa, umyjem si vlasy, vyčistím si zuby, operiem si ponožky</i>)
•19,45-20,00	Večerná komunita (<i>Čo pozitívne som počas celého dňa zažil/a?</i>)
•19,30-20,00	Odovzdanie služby pomocnej vychovávateľke
•20,00-21,30	Osobné voľno detí, sledovanie televíznych novín, sledovanie televízie ZŠ do 21,30 (1 film)
•21,30	Odovzdanie mobilného telefónu a prenosnej elektroniky pomocnej vychovávateľke
•21,30	Ukladanie detí na spánok
•21,30-24,00	Sledovanie televízie detí nad 15 rokov
•24,00	Nočný kľud

**ORGANIZÁCIA DŇA V SAMOSTATNE USPORIADANEJ SKUPINE V NEDEĽU
A VO SVIATOK**

• 8,30-9,00	Vstávanie detí
• 9,00-9,30	Ranná hygiena (<i>umyjem si ruky, tvár, zuby</i>), obliekanie, upratanie postelí, raňajky, príprava na sv. omšu
• 9,30-10,45	Účasť na sv. omši, záujmová činnosť detí podľa veku a osobného zamerania
• 9,00-12,00	Príprava obeda, príprava stolovania, sledovanie TV
• 12,00-12,30	Obed (<i>počas obeda dodržiavam zásady správneho stolovania, pri jedení používam kompletný príbor</i>)
• 12,30-13,15	Upratanie kuchyne, prípadne jedálne, odpočinok detí, deti predškolského veku odpočinok na lôžku
• 13,15-14,30	Príprava na vyučovanie (<i>učenie teoretických predmetov, kontrola aktoviek, cestovných preukazov, peračníkov, školských pomôcok a potrieb</i>)
• 14,15-15,30	Záujmová činnosť detí – pobyt detí vonku (<i>podľa počasia</i>), pohybové, loptové hry na ihrisku, hry podľa výberu detí (<i>pri hre rešpektujem ostatné deti, nepoužívam vulgárne výrazy</i>)
• 15,30-15,45	Olovrant
• 15,45-18,00	Rekreačno-záujmová činnosť detí podľa ich výberu, osobné voľno detí, príprava večere
• 18,00-18,30	Večera (<i>počas večere dodržiavam zásady správneho stolovania, pri jedení používam kompletný príbor</i>)

<p>•18,30-19,15</p>	<p>Upratanie kuchyne, rozdelenie úloh na skupine (<i>v rámci služby dodržiavam pravidlá určené pre upratanie prideleného úseku</i>), Upratanie izby (<i>vysávam každý deň, udržiavam si poriadok v skrini a písacom stolíku</i>), príprava postelí, šatstva na ráno</p>
<p>•19,15-19,45</p>	<p>Večerná hygiena detí (<i>osprchujem sa, vyčistím si zuby, operiem si ponožky</i>)</p>
<p>•19,45-20,00</p>	<p>Večerná komunita (<i>Čo pozitívne som počas celého dňa zažil/a?</i>)</p>
<p>•19,30-20,00</p>	<p>Odovzdanie služby pomocnej vychovávateľke</p>
<p>•20,00-21,30</p>	<p>Osobné voľno detí, sledovanie televíznych novín, televízneho programu</p>
<p>•21,30</p>	<p>Odovzdanie mobilného telefónu a prenosnej elektroniky pomocnej vychovávateľke</p>
<p>•20,00-21,30</p>	<p>Ukladanie detí na spánok</p>
<p>•21,30</p>	<p>Nočný kľud</p>
<p>•21,30 – 22,00</p>	<p>Príprava na večierku a nočný kľud detí navštevujúcich stredné odborné školy a odborné učilišťa</p>

ODPORÚČANÉ KONTAKTY POMOCI PRE DETI

	Inštitúcia	Odkaz na webovú stránku	Telefónny kontakt	E-mailová adresa
1.	Detský ombudsman	www.detskyombudsman.sk	02/323 63 701	sekretariat@vop.gov.sk
2.	Komisár pre deti	www.komisarpredeti.sk	02/321 916 91	info@komisarpredeti.sk
3.	Linka detskej istoty	www.lidi.sk	<u>Nonstop bezplatne:</u> 116 111 alebo 116 000	116000@ldi.sk info@ldi.sk
4.	Linka detskej dôvery	www.linkadeti.sk	055/234 72 72	odkazy@linkadeti.sk skolskaporadna@linkadeti.sk
5.	IPčko.sk – internetová poradňa	Internetová poradňa online: www.ipcko.sk	---	ipcko@ipcko.sk
6.	Národné koordináčne stredisko pre riešenie problematiky násilí na deťoch	www.detstvobeznasilia.gov.sk	Na webovej stránke sú uvedené viaceré dostupné kontakty pomoci v sekcii „Kontakty pomoci“	
7.	Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi	www.novodobiotroci.sk	0800 800 818	
8.	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava	www.upsvar.sk	0800 191 222 – nonstop bezplatne	
9.	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava	http://www.upsvar.sk/tt.html?page_id=240852	033/24 40 101	tt@upsvr.gov.sk
10.	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany/Hlohovec	http://www.upsvar.sk/pn.html?page_id=240411	033/24 40 100	pn@upsvr.gov.sk
11.	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta/Sereď	http://www.upsvar.sk/ga.html?page_id=240054	033/24 44 101	ga@upsvr.gov.sk
12.	Krajský súd v Trnave	https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/reg-detail/sud/sud_109	033/88 20 111	jana.kondakorova@justice.sk
13.	Krajská prokuratúra v Trnave		033/551 14 72	

Príloha č. 5:

ODPORÚČANIA TÝKAJÚCE SA BEZPEČNOSTI NA INTERNETE PRE DETI A VYCHOVÁVATEĽOV V CENTRE PRE DETI A RODINY

V správaní sa na internete zohráva dôležitú úlohu vzťah dieťaťa s dospelým, naše odporúčanie spočíva najmä v zvýšenom záujme o to, čo dieťa na sociálnych sieťach robí, s kým tam komunikuje, čo sa vlastne na sociálnych sieťach deje. Je dôležité pýtať sa ho na tieto oblasti, vyzdvihnúť jeho kompetencie a to, že je na sociálnych sieťach šikovnejšie ako my dospelí, poprosiť ho o pomoc v súvislosti s internetom, sociálnymi sieťami, a tak sa k nemu priblížiť, vybudovať si v tejto oblasti dôveru, aby bolo otvorené rozhovorom o tom, čo sa na internete deje.

Od 25.5.2018 platné nové Nariadenie GDPR Európskeho parlamentu a Rady EÚ o ochrane osobných údajov, v rámci ktorého by sa dieťa malo samostatne zaregistrovať na Facebook a iné sociálne siete (Twitter, Instagram) od 16 rokov. Do tohto veku by mala byť registrácia potvrdená rodičom. Doposiaľ bola registrácia na Fb povolená od 13 rokov, avšak stačilo zadať rok narodenia, ktorý tejto podmienke vyhovoval a dieťa sa mohlo na Fb bez ťažkostí zaregistrovať. Vieme teda, že mnoho mladších detí účty na sociálnych sieťach má a aktívne využíva.

Ako dospelí im môžeme pomôcť využívať ich bezpečne, a to tak, že spolu s deťmi si nastavíme zabezpečenie a súkromie účtu tak, aby príspevky, ktoré pridáva, nevidel hocikto, ale iba priatelia dieťaťa. Ak dieťa využíva Instagram, je dôležité, aby malo súkromný účet (aby všetkých ľudí, ktorí chcú sledovať jeho profil, schválilo, ideálne vtedy, ak ich dieťa osobne pozná).

Na to, aby sa stal iný užívateľ sociálnej siete priateľom dieťaťa, je potrebné jeho žiadosť o priateľstvo prijať, potvrdiť. Priateľov na Facebooku by dieťa malo poznať aj osobne. Prípadne si aj z ľudí, ktorých osobne pozná, vyberať tých, s ktorými svoj obsah na Facebooku chce zdieľať, s ktorými si rozumie.

Ak dieťa na FB predsa len komunikuje s ľuďmi, ktorých osobne nepozná, je užitočné overiť si ich identitu. Na sociálnych sieťach komunikujeme iba s človekom, ktorého poznajú aspoň naši priatelia (s neznámym máme spoločného priateľa), a teda sa vieme na tohto človeka spýtať.

Ľuďom, ktorých nepoznáme, neposielame svoje fotky, svoju adresu, nehovoríme im, kde presne sa teraz nachádzame a neposkytujeme im ani informácie o našich kamarátoch, priateľoch na sociálnych sieťach.

S priateľmi na sociálnych sieťach, ktorých poznáme aj osobne, komunikujeme tiež len o veciach, ktoré pre nás nie sú príliš citlivé. Hocikto z našich priateľov na internete sa môže o informácie podeliť s inými priateľmi alebo ich zverejniť. Predtým, ako niečo zverejníme alebo pošleme, si odpovedzme na otázku, či by bolo pre mňa v pohode, keby sa o tom dozvedeli viacerí ľudia, prípadne spolužiaci v škole?

To isté platí aj o fotkách, ktoré posielame v správach alebo zverejňujeme na Instagrame či iných sociálnych sieťach. Na fotke, ktorú posielam alebo dávam na internet, by sme mali byť

oblečení, nemali byť odhalené žiadne naše intímne partie. Takisto si predtým, ako fotku pošleme či zverejníme, odpovedzme na otázku “Ukázali by sme túto fotku v pohode aj vychovávateľovi, učiteľovi? Bolo by pre nás v poriadku, keby visela na nástenke v škole?”

Na sociálnych sieťach tiež nezdieľame žiadne takéto fotky našich priateľov alebo ľudí, ktorých poznáme. Vždy predtým, ako uverejníme fotku našich priateľov si odpovedáme na otázku “Keby sme my takto vyzerali na fotke, zverejnili by sme ju? Páčilo by sa nám to?”

Na sociálnych sieťach sa správame slušne. Dodržiavame NETiketú (etiketa na internete).
Viac pozri tu:

<https://cloud2.edupage.org/cloud/netiketa.pdf?z%3A5AZeYbZA2%2FFCGEVGHZQXgFFRbRJko6eSvpe6vQ6f%2BIX4%2B9%2FHH5ymltFA4COtN%2BDn>

IPčko o netikete má aj blog, ktorý nájdete tu: <http://bless.sk/demo/ipcko/online-diskusne-fora-co-s-nimi/>

V prípade akýchkoľvek otázok ohľadom internetu, správania sa online alebo ťažkostí, s ktorými sa stretávate, avšak nielen na internete, ale aj vo vzťahoch so svojimi blízkymi, kamarátmi, spolužiakmi, sa môžete obrátiť na Internetovú poradňu pre mladých <http://www.ipcko.sk>

Odporúčané linky

Veľa užitočných informácií o tom, ako dieťaťu pomôcť naučiť sa bezpečne správať na internete, nájdete na <http://detinanete.sk>

Videa, ktoré môžu byť užitočné, podnetné pre vychovávateľov, ktorí chcú začať s deťmi rozhovory o správania sa na internete:

- *Sexuálne vydieranie detí na internete*, video od PZ SR
<https://www.facebook.com/policiaslovakia/videos/1656013987762150/>

- V súvislosti so sexuálnym vydieraním a inými ohrozeniami v tejto oblasti je užitočná stránka <https://www.zodpovedne.sk/index.php/sk/>

- Video o chatovaní s neznámym časť 1. <http://pausal.sk/2014/orange-bojuje-proti-internetovej-sikane-podvodom/>

- Jednoduché video o tom, ako múdro sa správať na internete, je kresťanský založený https://www.youtube.com/watch?v=piqThU6s_G4https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv

- Youtuberi Kovy a Zlý Zajo hovoria o tom, čo všetko o nás vie Facebook <https://www.youtube.com/watch?v=qoc-obC8z94>

- <https://www.youtube.com/watch?v=ByDeQ9oJ5Dc&t=268s>

Prílohu č. 5 vypracovalo: IPčko.sk, o. z., Na vršku 6, 811 01 Bratislava